

Slovenski

PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 3.

V Celovcu 15. marca 1882.

XXXI. tečaj.

Pridiga za III. postno nedeljo.

(Od nečistosti.)

„Kedar nečisti duh iz človeka pride, hodi po suhih krajih in išče pokoja, in ker ga ne najde, pravi: Vernil se bom v svojo hišo, od koder sem izšel.“ (Luk. 11, 24.)

Vvod.

Žalostna in strašna je podoba, katero v današnjem evangelju od nečistega grešnika beremo. Včasih se prigodi, da se nečistnik poboljša in ga nečisti duh zapusti, da se njegova duša z gnado napolni, da mir in pokoj vesti zadobi in Bogu spet dopadljiv postane; ali komaj hudič opazi, da se je grešnik z Bogom spravil, že spet nad-nj pride in ga na vse načine zapeljuje. In da ga bolj gotovo zmoti, še sedem drugih hudičev s seboj vzame, kateri ga od vseh strani dražijo, skušajo in tako dolgo pregovarjajo, da ga premagajo in zapeljejo. To resnico nam spričuje tudi vsakdanja skušnja; zakaj najdejo se kjerkoli ljudje, kateri en čas od tega odstopajo, in po dve, štiri in še več let Bogu služijo, ali ko pride spet slaba priložnost, huda ura, spet grešijo in nazaj v jamo padejo, iz katere so se komaj izkopal. In od tega, kar me že sv. evangelje tako rekoč samo opominja, vzamem priložnost, da od greha nečistosti danes govorim. Teško se mi sicer to zdi in spominjam se besed sv. Pavlja, ki ta greh med kristjani celo imenovati ostro prepoveduje, vendar ker vidim vaše razuzdano življenje, ker vidim veliko število tistih, ki po široki cesti pogubljenja v pekel hitijo, zato ne smem in ne morem molčati, ampak kakor nekdanj Janez Kerstnik pred Herodom,

hočem tudi jes pred vami svoj glas povzdigniti; in ko bi tudi zastoj govoril in ne bi nikogar poboljšal, vendar molčati ne smem, že zavoljo tega ne, da svojo dolžnost izpolnim in svoje duše ne pogubim. Zatorej rečem, da je velik, gerd in ostuden greh nečistosti in zavoljo njega bo silno veliko ljudi pogubljenih.

Revne duše! ki ste v grehu zapletene, poslušajte me in premislite, ali je katera nesreča tolika, kakor vaša; ve nedolžne duše! pa mi nikar ne zamerite, da moram s takimi besedami vaša čista ušesa žaliti.

Preden pa začnem, prosim vas za kratko poterpljenje.

I. d e l.

Velik je greh prevzetnosti, s katerim človek svojega bližnjega zaničuje, sam sebe pa povišuje; Bogu in ljudem je zopern, pravi sv. pismo, in je gnjusoba vpričo obeh; gerd je greh lakomnosti, in nesrečen je človek, ki je njemu vdan. Kdo more oderuha terpeti, kdo ga iz serca ljubiti in ž njim prijaznost imeti? Ostuden je greh pijanosti, s katerim se zdravje gubi in duša zapravlja; saj ni greha, ki ga ne bi pijanec storil, celo hudiču bi se zapisal, ko drugače nbi mogel svojega posušenega gerla zmočiti. Ali veči kakor prevzete nost, gerši kakor lakomnost in ostudnejši kakor pijanost, je greh ostudne nečistosti; zakaj zavoljo nobene druge pregrehe ni rekel Bog, da mu je žal, da je človeka vstvaril, samo zavoljo pregrehe nesramnega djanja zdihoval in tožil je rekoč: „V sercu me boli, da sem to nemarno ljudstvo vstvaril“.

Ravno tako priča tudi Jezus Kristus ter naznanja, kako zlo on ta greh sovraži; zakaj imel je med svojimi aposteljni prevzetnega Petra, ki ga je trikrat zatajil, imel je lakomnega Judeža, od katerega je bil za trideset srebernikov prodan, imel je nevernega Tomaža, ki je nad njegovim vstajenjem dvomil, ali nečistnika ni nobenega imel, tega blizu sebe ni terpel. — In tudi sv. apostelj Pavelj to priča rekoč: „Sleberni greh, katerega človek stori, je zunaj telesa, kdor pa nečistost dela, se na svojem telesu pregreši.“ O pač res je tedaj, kar nek brumen duhoven pravi, da nobene saje niso tako černe, noben gnoj tako smerdljiv, in noben modros tako strupen, kakor nečisto djanje.

To, kar sem do zdaj povedal, velja le od nečistosti same na sebi; od prešestovanja pa, s katerim se zakonska zvestoba prelomi, in od tistih grehov, ki se imenujejo mutasti ali sodomitarski grehi, od tistih grehov ne morem in nočem tukaj govoriti. Teh grehov hudobije ne morem popolnoma popisati, in kakošne kazni jih čakajo, tudi ne vem na tanjko povedati, samo to vem, kar sv. apostelj

Pavelj pravi: „Ne nesramneži, ne prešestniki, ne mehkužni, ne nečisti s svojim spolom ne bodo kraljestva božjega posedli.“

Zatorej se ni čuditi, da so se prvi kristjani tega greha bolj bali, kakor smerti; zakaj med vsemi vernimi prve Korintske cerkve je bil samo eden nečistnik, in še tistega je sv. Pavelj iz cerkve izobčil ter iz števila kristjanov izbrisal; zato imamo toliko mučencev, ki so rajši svojo kri prelili, kakor svojo nedolžnost zapravili, in zato je bilo tudi toliko devic, katere so z veseljem najgrozovitnejše muke prestale, da le čistosti svojega serca niso zgubile.

Da, celo med neverniki, ki od pravega Boga niso nič vedeli, se jih je zadosti znašlo, kateri so hudobijo tega greha spoznali in ga iz serca sovražili. — Ajdovska deklica, Lukrecija po imenu, je bila od nekega grozovitneža s silo zapeljana in omadeževana, in to jo je tako peklo, da ni vedela kam se djati in kako si pomagati in ker reva od božjega usmiljenja ni nič vedela in si ni upala svoje sramote preživeti, je obupala, še tisti dan nož vzela in svoje serce prebodla. Mi ljubi kristjani! pač ne smemo tako storiti, ker Bog je usmiljen in pripravljen grehe odpustiti, če se le k njemu nazaj povrnemo.

Še druga povest iz paganskih časov mi je znana od kralja, ki je s silo Rimsko mesto premagal in ljudem zapovedal, da morajo deset najlepših in najzlahtnejših devic izbrati in njemu poslati. Ena zmed njih, kateri je bilo ime Klelja, pa je svoje tovaršice tako nagovorila: Ali veste, moje prijateljice! zakaj so nas sem pripeljali in zakaj nas hoče kralj imeti? Naše čistosti in nedolžnosti nas hoče obropati. Toda bodite serčne in mene posnemajte, pa bo vse prav. In s temi besedami je skočila v vodo, in vseh drugih devet devic za njo; s smertno nevarnostjo so vodo preplavale, nazaj k svojim prišle in svojo čistost ohranile.

Oj blage ajdovske device! pridite nazaj in pripravite kerščanske fante in deklice v sramoto; zakaj ve ste toliko strahu pred nečistostjo imele, da ste se v smertno nevarnost podale, pri nas pa fanti priložnosti iščejo in dekleta se same nastavljajo in komaj čakajo, da bi v grešno priložnost prišle. — O ve neumnice! ali ne veste, kako ostuden je ta greh; poslušajte toraj, kar od tega vam bom še več povedal v

II. delu.

Strašno je slišati, že spečemu človeku kača v gerlo zleze ter mu jetra, oserčeje in vso drobovino razje; ni ga na svetu, ki bi temu pomagati mogel, ni ga zemlja rodila, ki bi mu zdravje prinesel, blede smert je njegova edina pomoč, in kmalu umreti, je vse njegovo upanje. Ali še desetkrat bolj nesrečen je človek, katerega se nečistost loti; zakaj ona ne umori samo trupla, ampak tudi dušo peklenskemu duhu v roke verže, ona posvečujočo gnado prežene in

božjo podobo uniči, da cele hiše zavoljo nje na nič pridejo in cele kraljestva konca vzamejo. — Ako meni tega ne verjamete, pogledjte samo okoli sebe in kmalu bote se do dobra prepričali: videli bote fante, ki so rasli, kakor mlada zelena drevesa, ali nečistost jim je vso lepoto vzela in vso moč končala, kakor konča merzel veter žlahtno cvetje; videli bote dekleta, ki so cvetele kakor rože v jutranji rosi, zdaj pa, ko so se s tem grehom seznanile, zdaj je njih bistro oko vgasnilo, in zarja sv. nedolžnosti je ž njihovih lic izginila, koliko ljudi boleha zavoljo ostudne nečistosti, koliko jih rekel bi živih segnije? Koliko jih svoje dobro ime in poštenje zapravi? In ravno ta pregreha je vzrok, da rod za rodом slabi in je število zapuščenih sirot zmiraj večje; zakaj nečisti stariši rodijo spet nečiste otroke in sv. pismo pravi, da prešesten zarod nima globoke korenine, ne močnega debla.

Ali vse to bi se še preneslo in prestalo, ko le ne bi pekla bilo, ko le ne bi bilo večnosti; zakaj neskončno pravični Bog sicer kaznuje vsakega grešnika in prej ali slej ga njegova šiba zadene, ali nečistnike tepe do žive kervi. Kuga še ni toliko ljudi pomorila, toča še ne toliko žita pobila, kolikor jih je že nesramnost v pekel vergla; med sto pogubljenimi, pravijo cerkveni učeniki, znajde se gotovo devet in desvet nečistnikov. Zavoljo nečistosti, je že nekdam rekel sv. škof Remigij, bode največ ljudi pogubljenih. O sv. Remigij, kaj bi še le ti rekel, ko bi v naših časih živel, ko bi živel v tem kraju ali v tej fari, ko bi videl skoro vse mladenče oskrunjene in skoro vse dekleta zapeljane in omadeževane, ko bi videl može brez zvestobe in žene brez čistosti, ko bi videl, da celo stari ljudje nočejo od tega greha odstopiti; kaj še le bi rekel, ko bi vedel, da je prijaznost z drugim spolom in prepovedana posvetna ljubezen tako navadna, da ni v besedah, ne v pogledih nobene sramožljivosti, da ni v obleki nobene ponižnosti, v zadržanji nobene nedolžnosti; ko bi videl misli, katere mladini po glavi rojijo, želje, katere v srcu gojijo, djanja, katera v skritih krajih in ponočni temoti delajo? Gotovo bi vpil, kar bi mogel, da bo zavoljo nečistosti med odraščeniimi malokdo zveličan.

Gorje pa tudi vam na dan sodbe; trikrat gorje vam na tisti strašni dan, ko bo vaša nesramnost v pričo vseh narodov razodeta. Strašen je bil sicer ogenj, s katerimi ste bile požgane nečiste mesti Sodoma in Gomora, ali še veliko strašnejši ogenj vas čaka, zakaj ko bi bile tiste ajdovske mesta toliko naukov in toliko opominjevanja slišale, kolikor ste jih vi slišali in še jih zmiraj slišite, gotovo bi bile svojo hudobijo zapustile in pokoro delale; vi pa se v svoji nespokornosti smejite, in norčujete, nobenega božjega nauka ne ubogate in do vsakega lepega opominjevanja imate oterpnjeno serce.

So tukaj fantje, katere sleherna najmanjša skušnjava premaga in v greh zapelje, samo nauki Jezusovi ne najdejo nobenega pota do njih. Nedolžnost zapeljujete in se črez njene solze posmehujete,

toda dobro si zapomnite, da te solze na vaš račun tečejo in bodo enkrat vašo dušo bolj pekle, kakor razbeljeno olje.

So tukaj dekleta, ki svojim zapeljivcem vse privolijo, naj bo še tako gerdo in ostudno; zdaj pa ko vas k pokori in poboljšanju opominjam, se vas nobena beseda ne prime, ampak držite se, kakor da ne bi nobenega serca imele, kakor da ne bi nič občutile. O da da bi vsaj vedel, s čim bi vas pregovoril, s čim vas omehčil! Ali nimate nobenega straha pred sodnjim dnevom, ko bote morale svoje ostudnosti vpričo celega sveta povedati? Ali se nič ne bojite peklenškega ognja, kjer morebiti vaši grešni tovarši že goriijo? Ali se nič ne tresete pred grozno tovaršijo prekletih ljudi in zaverženih hudičev, s katerimi bote vekomaj jokale in z zobmi škripale? Če vas vse to nič ne gane, tedaj pa ti, o Jezus, za nas križani Jezus! omehči vendar ti serca tega grešnega ljudstva, in stori, da tvoja sv. Kri ne bo zgubljena nad tolikimi dušami; zbudi jih iz njihovega grešnega spanja in vzemi jih pod svoje mogočno varstvo! — O kristjani! hitite, hitite k njemu nazaj, saj vas kliče vsak dan v svoje naročje, v svoj raj! torej še danes se spreobrnite in nikar se ne mudite, da ne bo prepozno. Amen.

Pridiga za IV. postno nedeljo.

(Od lastnosti spovedi.)

„Če se svojih grehov spovemo, je Bog zvest in pravičen, da nam odpusti naše grehe.“
(1. Jan. 1, 9.)

V v o d.

Čas je že, ljubi moji! velikonočne spovedi, in jes mislim, da bote vsi v tem času k spovedi šli in pri enem ali drugem spovedniku odvezo svojih grehov iskali. Ali pa bote tudi vsi dobro spoved storili, in tudi pred Bogom odpuščenje svojih grehov dosegli, je drugo vprašanje, nad katerim jako dvomim. — Koliko je med vami zastaranih grešnikov, ki vsako leto k spovedi pridejo, in vendar po nobeni spovedi niso nič boljši, ampak slobodno rečem, še slabši so! Velikokrat sem že sam pri sebi mislil, kam vendar grejo k spovedi in kje zadobijo odvezo tisti nemarni pijanci, ki se napijejo, kakor živina, če le priložnost imajo, in nič ne porajtajo, naj bo visok praznik ali pa velik post. Kje vendar dobijo tako mehkega spovednika, da jih odveže, tisti razuzdani nečistniki, ki že toliko let v nesramnem znanju živijo in so že morebiti brez števila ostudnih grehov doprinesli? Jes ne vem in ne morem zapopasti, da bi kateri spo-

vednik bil tako navadne grešnike odvezal in k sv. obhajilu pustil; zakaj sv. Ambrož pravi: „greh se zbríše le s solzami, in ni ga angelja, ne arangelja, ki bi ga mogel drugače odpustiti; Bog odpusti grehe le tistim, kateri pokoro delajo.“ — Zatorej jes mislim, da taki grešniki pri spovedi vsega ne povedó in se boljše delajo, kakor so v resnici, da smertne rane svoje duše zakrivajo in zdaj enega, zdaj drugega spovednika za odvezo goljufajo, toda k svojemu pogubljenju; zakaj take prazne, hinavske spovedi brez poboljšanja življenja in brez spreobnjenja serca pred Bogom nič ne veljajo in grešnika le v pekel tiščijo. Zato bom si jes danes prizadeval, da vam pokažem, kakošna mora vaša spoved biti, da bo dobra in od Boga poterjena. Vsaka vredna spoved mora dve pglavitni lastnosti imeti;

I. mora biti čela, in

II. mora biti čista ali odkritoserčna.

Napreden vam pa nauk razložim, prosim vas za kratko in voljno poterpljenje!

I. del.

„Kdor resnico govori, pravi brumni David, (ps. 84.) bode milost dosegel“; ravno tako bode grešnik, ki pri spovedi vse na tanjko pove, vse razodene in nič ne zamolči, se nič ne izgovarja in se nič boljši ne dela, kakor je, milost in odpuščenje svojih grehov pred Bogom našel. Vendar to še ni zadosti, to še ni cela spoved, če grešnik vse svoje grehe pove, on mora tudi povedati njih število, namen svojih hudobnih in dobrih del, in priložnosti in nasledke greha — to vse mora sam povedati, ne pa čakati, da ga spovednik za to vprašajo. Tako postavim tatu ni zadosti, če reče, da je kradel, ampak razodeti mora, koliko je ukradel in komu; ali revnemu ali bogatemu, ali prijateljn ali sovražniku? Povedati je tudi treba, zakaj je kradel; ali zato, ker je bil potreben, ali zato, da je pijančeval in nemarno živel? Ali je bil zavoljo tega kateri nedolžen obdolžen, ali je vse na tihem ostalo? — Človek, ki se nemarnega govorjenja in klafarskih besed obtožuje, mora povedati, ali je to že njegova navada, ali le takrat tako govori, kedar v tako družbo pride? Ali zato klafa, da bi v drugem spolu nespodobne želje obudil in ga v greh napeljal, ali le zavoljo kratkočasa in iz šale? Ali je vpričo majhnih gerdo govoril ali v pričo odraščenih, in kaj je govoril? — In tako se morajo pri vsakem grehu na tanjko vse okoljščine razodeti, katere greh pomanjšajo ali povečajo, da bo spovednik lahko razsodil, ali ste odveze vredni ali ne, kateri nauk vam je najbolj potreben in katera sredstva so najboljša, da se bodo vaše dušne rane zacelile.

Že iz tega, kar sem do zdaj povedal, lahko spoznate, kako pomanjkljive in slabe so nektere vaše spovedi. — Koliko je takih, ki pridejo k spovedi, kakor da ne bi nikoli nobenega nauka slišali bili, ki pokleknejo, — ali se prekrizajo ali ne, ne vem — in se

brez vse priprave začnejo spovedovati, blizu tako-le: „Sem krel, sem bil neporeden, sem gerdo govoril, zdaj pa nič več ne vem.“ — Oh ljubi moji! sami razsodite, ali more taka spoved odraščenege človeka dobra biti? Ali vejo taki ljudje, zakaj da k spovedi gredó? Ali ne kažejo očitno, kako grozno mlačni da so, in da drugzega ne iščejo, kakor prazno odvezo, in da na videz svojo dolžnost opravijo? In če take ljudi poprašamo, kolikokrat da k spovedi grejo, se ročno vidi, da večkrat gotovo ne, kakor k večemu po dvakrat v letu. — O le nikar se ne motite; pot v nebesa ni tako gladka, kakor se vam dozdeva, in nebeško veselje ni tako dober kup na prodaj.

Koliko je, tudi takih ljudi, kateri pri spovedi smertne grehe vedoma in prostovoljno zamolčijo, in mislijo spovednika oslepiti, pa sami sebi pogubljenje nakopljejo. Ko bi spovednik smel kaj iz spovedi povedati, bi lahko na marsikaterega pokazal, kateri je pri spovedi smertne grehe zamolčal in božji rop storil. Kolikokrat se zgodi, da se od dveh, ki sta enega greha deležna, eden spove, druga pa ga zamolči; odvezo sicer oba zadobita, ali boljše je nobena odveza, kakor taka, pri kateri se smertni greh zamolči. Zatorej prosim vas, kateri ne mislite pri spovedi vseh grehov povedati, da rajši k spovedi ne greste; ali če že ravno hočete pri spovedi biti, ne hodite k sv. obhajilu: ker taka spoved je prazna in odveza goljufiva, pri kateri velik greh iz sramožljivosti zamolčite, in potem vam tudi tisti grehi niso odpuščeni, katere ste povedali.

Pa si misliš: „Kaj pa bodo spovednik rekli in si od mene mislili, če jim vse povem, kar sem storil?“ — Spovednik bodo mislili, ljubi moj, da si človek k hudemu nagnjen, kakor vsak, da bi morebiti oni v ravno take grehe padli, ko jih ne bi milost božja podpirala, in če bodo videli, da se hočeš resnično poboljšati, bodo serčno usmiljenje s teboj imeli. In kolikor bolj si v grehe zakopan, kolikor težji kamen imaš na sercu, toliko bolj se jim boš usmilil, in toliko bolj bodo si prizadevali, te zopet z Bogom spraviti; zakaj spovednika si moraš misliti, kakor svojega največega prijatelja, ki nič bolj ne želi, kakor tvojo časno in večno srečo, in čeravno te včasih ostro posvari ali ti morebiti odvezo odloži, ne stori tega zato, da bi tebe žalil, ampak le zato, da bi te bolj gotovo v nebesa pripeljal.

Zatorej ti še enkrat rečem: le nikar se ne sramuj, ampak vse povej, karkoli ti je na vesti. Posnemaj zgubljenega sina, ki je ves skesan in sramožljiv pred svojega očeta pokleknil, svoje grehe spoznal in odpuščenje dosegel. „Boljše je, pravi sv. Avguštin, boljše je pred božjim namestnikom sramoto prestati, kakor pred vsem svetom brez vse koristi razglašen biti.“ — Prav in lepo je, če je človek sramožljiv, pa le zunaj spovedi; pri spovedi pa sramožljivost nič ne velja. Kolikor bolj čisto se spoveš, toliko boljše je za te. O tem pa bote več slišali v

II. delu.

Spoved mora biti, sem rekel, tudi čista, to se pravi, le to se mora povedati, kar k spovedi gre, ne pa drugih nepotrebnih reči, katere spovednika nič ne brigajo. Kakor nekateri kristjani brez vse priprave k spovedi pridejo in se ondi le po večem nekaj spovedó, tako se znajdejo drugi, kateri veliko nepotrebnega pravijo in spovedniku le nadlego delajo. Taki pravijo vse od svojega bližnjega, kaj je ta rekel, kaj je uni govoril, koliko nesreče imajo s svojo živino, koliko dobrega so storili, in sam ne vem, kaj vse. — Čemu pa je vse to? Jes sicer nočem reči, da bi s tem vselej greh storili, vendar spovedniku gotovo nepotrebne sitnosti delajo.

Potem se mora pri spovedi pametno govoriti; tako namreč, da ga spovednik lahko zastopijo, in ne z gerdimi besedami in nepotrebnimi pristavki, kakor nekateri storijo, ki svoje gerde grehe še z bolj gerdimi besedami razkladajo, da bi, mislim, morali celo angelja pohujšati. Ravno tako krivo pa je tudi, če grešnik skrivno in le od strani govori, kakor da bi spovedniku uganjke dajal, ker tak očitno kaže, da noče biti spoznan, da noče svojega serca odkriti in se mu torej slobodno reče, kar je prerok Jeroboamovi ženi rekel. Ta žena je namreč šla preroka Ahija vprašat, bo li njen bolni otrok umerl ali ozdravel, in da je prerok ne bi spoznal, se je bila spreoblekla. Ali komaj je prerok pri vratih hojo njenih nog zaslišal, jo je že spoznal in nagovoril: „Stopi noter, Jeroboamova žena, je djal, stopi noter, zakaj se hliniš?“ Kaj se hliniš, hinavska duša! vpraša v spovednici tudi tebe Jezus, kaj se skrivaš? saj vidim, da nisi tista in ne taka, kakoršna se delaš. Verzi proč tisto tuje oblačilo, s katerim ljudi slepiš, mene, ki serce in obisti vidim, ne boš slepila.

Vidite, ljubi moji! tako neumno dela tisti, ki pri spovedi grehe taji, se hinavsko izgovarja in vse prikriti hoče. Kaj mu pomaga, če ga spovednik za dobrega deržijo, ko pa Bog njegovo hinavščino vidi? Kaj mu pomaga, če ga spovednik od grehov odvežejo, ko pa Bog njihove odveze ne poterdi? Nek brumen učenik pravi: „Mešnik svojo roko vzdignejo, križ naredijo in te odvežejo, zato ker te ne poznajo; Jezus Kristus pa, ki te bolj pozna, križani Jezus svojo roko s križa sname in te pogubi. Jes te odvežem od tvojih grehov, pravijo spovednik; mene ne boš goljufal, odgovori Jezus, jes poznam tvojo hinavščino, zato te obsodim in pogubim.“

Glejte, tako je potrebno, da je vaša spoved cela, čista in odkritoserčna, vendar vse to vam bo celo malo ali pa nič pomagalo, če po spovedi ni nobenega spreobnjenja, nobenega poboljšanja. — Če otrok svojemu očetu ali svoji materi še tako lepe obljube dela in še toliko žalost kaže, pa potem ročno vse pozabi in prejšnji nepokornež postane, kdo mu bo odpustil? In če grešnik še tako čisto svoje grehe razodene in še toliko solz pri spovednici prelje, črez

nekateri dni pa je spet stari grešnik, kako mu bo Bog spregledal in odpustil? Sv. pismo pravi: „Verzite od sebe vse svoje nezvestobe, s katerimi ste se pregrešili, in naredite si novo serce, novega duha.“

In veliki škof, sv. Tomaž z Vilanove, vse k pokori opominja rekoč: „Grešnik, grešnica! če hočeš v resnici pokoro delati, stopi sem, napovej vojsko svojemu hudemu nagnjenju, zapusti svojo nečistost, zapusti vse svoje pregrehe, spravi s poti, kar te k hudemu napeljuje, sicer ne verjamem tvojim besedam in tudi ne tvojim solzam; in če tudi tisučkrat prisežeš, če tudi nebo in zemljo za pričo vzameš, jes ti ne bom verjel.“

Brez poboljšanja življenja tedaj nikoli ni bilo odpuščenja grehov in tudi v naših časih ga ni; zatorej ti, ki v nečistem znanji živiš, pojdi k spovedi, kamur hočeš, dobi odvez, kolikorkoli, vse je zastonj, če svojega slabega znanja ne zapustiš. — Ti, ki si kradel ali goljufal, spovej se, kakor hočeš, naj te odvezejo škof ali rimski papež, vse je prazno, ako storjene krivice ne poverneš. — Ti, ki imaš sovražno serce, izbiraj si spovednike, mehke ali ostre, dobi odvezo ali ne, ne bo ti prej odpuščeno, dokler se s sovražnikom ne spraviš. — In vi vsi, ki že več časa v smertnih grehah živite, ne zanašajte se na prejete odveze, če niso pred Bogom nič veljale, ampak popravite svoje nevredne spovedi, poravnajte svoja nevredna obhajila in začnite drugačno življenje. Potem pa pojdite, jokajte se čez svoje grehe, pokleknite pred božjega namestnika in ponovite svoje spovedi. Tedaj bode Bog milostljiv vam, bode se vas usmilil in vas zopet za svoje otroke sprejel, katerim je sv. nebesa pripravil. Amen.

Pridiga za god oznanenja devici materi Mariji.

(Homilija; gov. †)

„Glej, dekla sem Gospodova!“ (Luk. 1, 38.)

V v o d.

Kdo bi se ne zavzel in ne čudil, če premišljuje prigodbo današnjega dne! Jezus, ki je pravi živi Bog, postane človek; Marija, ki je le človek, postane božja mati! In angelj božji pride iz nebes na zemljo, oznanit Mariji ta čudež božjega usmiljenja! To je z malimi besedami povedana čudna prigodba današnjega dne, koja nam je toliko srečo prinesla!

Pa obrnimo svoje oči na Marijo, in pogledajmo, kako se je ona zadržala pri tem, ko je bila povzdignjena v božjo mater! Vsa po-

nižna je rekla: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!“ Oh to je pač ponižnost, da je med ljudmi enake ni. Največa imenitnost in sreča Marijo doteče, in ona se tako močno poniža, da se clo dekle Gospodovo imenuje! Marijna ponižnost je res prav pripravna, premagati in na tla podreti naš napuh, in nas ponižnosti učiti!

Marijna ponižnost in naš napuh pa mi ravno priliko ponuja k današnjemu premissljevanju, ktereга tako le zverstimo:

I. Marija je dosegla največo visokost, zato ker je pri vsi svoji imenitnosti bila vendar le tolikanj ponižna;

II. mi pa padamo v največe ponižanje, zato ker se vsi svoji revščini in siročini vkljub vendar le še napihujemo.

O ponižna božja mati! uči nas ti s svojim milim zgledom prave ponižnosti, da s svojim napuhom ne bomo vedno silili na višavo, s ktere bi nas pravična roka božja spet na tla pahnila.

I. del.

1. „Učite se od mene, ker sem krotek in iz serca ponižen“, je govoril nekđaj Jezus, božji Sin (Mat. 11, 29.) „Učite se od mene, ker sem krotka in iz serca ponižna, bi tudi nam Marija danes lahko govorila“. — Gabrijelj, eden zmed imenitnejših angeljev pride iz nebes, pozdravlja Marijo v imenu Boga troedinega, jo imenuje milosti polno, ljubljenko božjo, izvoljeno zmed žen. Naj bi bila enega ali drugega zmed nas dotekla taka čast, o kako bi se bil prevzel in napuhnil in črez druge povzdigoval. Že če nam kak imeniten gospod pošlje sporočilo, da nas obrajša in nas rad ima, se le lahko zgodi, da bolj po koncu hodimo in bolj terdno stopamo na noge: kaj bi še le bilo, ko bi nam Bog sam poslal sporočilo, da nas ljubi in rad ima? Težko težko bi ohranili svojo ponižnost! Berž ko ne bi se prevzeli in se napihovali! — Kaj pa je Marija storila, kedar jo je dohitela tolika sreča, in je bila povzdignjena črez vse žene? Z malmi besedami nam naznanja sv. evangelije Marijno veliko ponižnost, ter nam pove: „Ko je pa ona slišala, se je prestrašila nad njegovim govorjenjem, in je mislila, kakošno bi bilo to pozdravljenje.“ Zakaj se je Marija prestrašila? in zakaj je premissljevala to pozdravljenje? Zato, ko je bila tolikanj ponižna, da sama nad seboj ni zagledala nič takega, kar bi bilo vredno tolikega nebeškega pozdravljenja. Oh, kolikanj lep zgled prave ponižnosti nam je to Marijno zaderžanje, pa nam je tudi res v osramotenje, ker se le tolikanj radi prevzamemo in napihujemo.

2. Kaj pa zdaj Gabrijelj stori, kedar zagleda, da je v strah pripravil Marijo s svojim pozdravljenjem? Tolaži jo, ter reče: „Ne boj se, Marija! ker milost si našla pri Bogu.“ Marija to sliši, ter

zve iz teh besed še bolj natanjko, kako veliko da pred Bogom velja, vendar pa se tudi zdaj ne prevzame, ampak ponižna ostane zdaj nič manj ko poprej. In zdaj, ko je bila Marijna ponižnost za popolnoma poterjeno spoznana, jej naznani angelj svoje imenitno sporočilo, ter jej pove, da je izvoljena v mater božjo, mater Jezusovo. — Neizrečeno velika je bila ta čast za Marijo, in kaj stori Marija, kedar zve, kako močno da je povzdignjena, ter izvoljena elo v božjo mater? Vnovič se prestraši. Svoje devištvo je bila namreč že od malih nog Bogu zaobljubila, in zdaj sliši, da ima mati postati. Nje devištvo jej je bolj pri sercu, kakor pa imenitna čast, da bi imela biti božja mati. Ravno zato reče angelju: „Kako se bo to zgodilo, ker moža ne spoznam?“

Dvojni lep nauk si posnamemo iz tega Marijnega zadržanja, enega za nas vse, in drugega za mlade ljudi, seosebno za dekleta:

Glej, ljubi kristjan! tudi tebi se tu ali tam zgodi, kakor danes Mariji, da prideš v take okoljstve, ktere niso po tvoji volji; da ti ali Bog sam ali pa tvoji naprejpostavljeni kaj naložé, kar ni po tvojih mislih in željah: kaj boš storil o takih primerljajih? Stori to, kar je Marija storila. Nikar ne tožuj, nikar ne godernjaj! Bodi krotek in poterpežljiv! Premisli tisto reč od vseh strani, in kar se ti ne veže, poprašaj z lepo, pohlevno besedo! Nikar ne sili po svoji glavi naprej; nikar ne tišči svoje terme, temveč ponižno se vdaj v sveto voljo božjo. Glej, to te Marija uči s svojim milim zgledom; ta nauk daje nam vsem s svojim lepim obnašanjem.

Drugi lepi nauk pa Marija daje mladim ljudem, seosebno dekletom. Marija je ljubo nedolžnost in sveto čistost obrajtala tako močno, da bi clo mati božja ne hotla postati, ko bi bila morala zavoljo tega svoje devištvo darovati. — O ljubi mladenči in deklice! da bi pač tudi vi kerščansko čistost tako močno ljubili in tako skerbno varovali, kakor Marija! Čistost in nedolžnost je najdražji zaklad, ki ga imate. Če ga zgubite, ga nič več nazaj ne dobite, in ko bi potočili tudi toliko solz, da bi celo zemljo va-nje potopili! Vi ste pozemeljski angelji, dokler ohranite nedolžnost. Varujte jo bolj ko bunčico v očesu!

3. Zdaj pridemo do tistih besed, iz kterih se najlepše posname Marijna neizrečena ponižnost. Angelj jej naznani, da bo spočela od sv. Duha, ter mati božja postala, in vendar vedno devica ostala. Na to besedo se Marija vda v sv. voljo božjo, in reče: „Glej, dekla sem Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi!“

Ta beseda Marijna nam je od ene strani neizrečeno ovesejljivna. Ravno s tem namreč, da se je Marija v božjo voljo vdala, je mati božja postala, mati našega Odrešenika in Zveličarja. Kolika sreča za nas! koliko veselje za nas!

Od druge strani nam je pa ta Marijna beseda najočitnejša priča Marijne velike ponižnosti. Najviše je povzdignjena, in naj-

globokejši se poniža. V mater božjo je izvoljena, pa se deklo Gospodovo imenuje!

Učimo se ponižnosti od Marije tudi mi. Kaj bi se nek napihivali; saj nam posvetna čast nič ne pomaga! In Jezus nas nekdaj ne bo sodil po tem, ali smo med ljudmi močno sloveli, ali smo visoko službo imeli, med svetom visoko čast vživali; temveč po tem, kaj da smo dobrega storili, in po tem, kako smo spolnovali dolžnosti svojega stanu. Ali si velik ali majhen pred ljudmi, na tem clo nič ležeče ni: le na to glej, da boš velik pred Bogom, ponižen pred svetom. Ponižnost je povzdignila Marijo, ponižnost bo povzdignila pred Bogom tudi tebe.

Pa ravno to je sosebno žalostno, da mi nič kaj radi ne posnemamo zgleda Marijnega, ampak mu ravnamo ravno nasproti: Marija se je poniževala, zato je bila povzdignjena; mi pa se povzdigujemo, zato bomo ponižani, od česar v

II. delu.

Mi ljudje se vsi svoji slabosti in duhovni revščini in nezmožnosti vkljub vendar le tolikanj radi prevzamemo in povzdigujemo, in ravno zato pa tudi tako pogostoma padamo iz greha v greh, iz nesreče v nesrečo, iz brezna v brezen! „Kaj imaš, o človek! da bi prejel ne bil (iz božjih rok); če si pa prejel, kaj se hvališ, kakor da bi ne bil prejel,“ vprašuje sv. Pavelj. In res, vse karkoli človek ima, dušo in telo, in vse dušne in telesne moči, ima le od Boga. Vse je božje, le samo greh in kar kaj človek pregrešnega ima nad seboj, to ni božje, ampak je človekova lastnina: po tem takem človek res nikakor nima pravice, prevzetan biti, se napihovati, in povzdigovati nad druge!

In vendar se mi le tolikanj radi spozabimo, in prevzetujemo in se povzdigujemo ravno kot ošabni kralj Nabuhodonozor. Nabuhodonozor je postavil zlat spomenik, ter njegovo lastno podobo, in ukazal, da naj se po božje časti. In mi postavljamo tako rekoč sami sebe na tron, in terjamo, da bi se nam vse vklanjal, nas vse hvalilo in častilo, nas vse povzdigovalo in poveličevalo.

Kaj čuda, če nas pravični Bog zato tepe. Saj pravi sv. Peter (I. 5, 5.): „Prevzetnim se Bog vstavlja, ponižnim pa da svojo gnado.“ — In res Bog prevzetneža marsikterikrat že na tem svetu prav občutno vdari.

Tako postavim je dal Bog temu ali unemu bistre dušne moči, mu izročil lepe talente. Blagor mu, ako jih prav obrača in po volji božji, in kakor sv. Pavelj ves ponižen spozna, da z gnado božjo je, kar je. Ali gorje mu, če se začne povzdigovati in bahati s svojimi talenti, in iskati ljudske hvale, kakor Herod, kateremu ni bila kmalu kaka beseda tako po volji, kakor tista, ktero mu je ljudstvo, kedar je izgovoril, na glas zagnalo rekoč: „Ha, to je božja beseda, in ne

človeška!“ (Acta 12, 22.) Le naglo Bog takega človeka zapusti, ter mu odtegne svojo gnado, ga vdari z dušno slepoto, da pade včasih v tako neznane zmote, v kakoršne še drugi ne padejo, ki nimajo toliko talentov. Priča tega so nam zgodbe krivovercev.

Kakemu drugemu je dal Bog obilno bogastvo, lepo premoženje. Toda namesto obračati ga po božji volji, ter dobra dela ž njim doprinašati, gre in ga obrača le v to, da se skazuje in baha pred svetom, reveže in siromake pa zaničuje: pa kaj se zgodi! Pravični Bog, kateremu napuh sosebnosti merzi, pošlje ali to ali uno nesrečo nad prevzetnega bogatina, ktera mu kar naglo pobere premoženje, in mu beraško palico v roko posili!

Tam kak mladeneč ali deklica sta prejela od Boga lepo postavu, cveteče zdravje. Toda namesto da bi hvaležna bila Bogu za ta dar, in mu tem zvestejše služila, se le bahata in prevzetujeta s svojo lepoto, in jo obračata sebi in drugim v spodtiko in pohujšanje. Ravno zato ju pa tudi Bog zapusti, da padeta, padeta prav globoko, in potem zastoj solze pretakata po zgubljeni nedolžnosti. Ali pa jima pošlje bolezen, ki jima razdere vso lepoto za vselej.

In zakaj pada nekteri grešnik iz greha v greh, iz hudobije v hudobijo? Zato, ko se pri vsej revščini, v katero ga je greh pripravil, še napihuje in povzdiguje črez druge. Ko bi se ponižal, in spoznal svojo siročino, bi mu Bog gnado dal, da bi se spokoril in poboljšal. Ker se pa noče ponižati mu odteguje Bog svojo gnado, in brez gnade božje, od dne do dne globokeje leze v greh.

Ravno zato pa tudi mi ponižnost vcepimo v svoje serce, napuh in ošabnost pa si za zmerom izbijno iz glave. Jezus, božji Sin, in Marija, božja mati, sta bila obadva nezmerno ponižna, in mi, tolikanj uboge stvari in tolikanj revni grešniki bi prevzetnosti prepuščali svojo glavo in svoje serce?! „Revni pozemeljski červec!“ pravi sv. Bernard, kaj nek siliš iz prahu, ko se clo Stvarnik spusti v podobo stvari, in se pokaže v najnižji podobi ponižnosti?“ Prah in pepel! kaj nek siliš s svojim napuhom gori do zvezd; ko se je vendar preserčna mati Jezusova, ktera zdaj v nebeški svitlobi sedi zraven svojega Sina, tako močno ponižala, da se je dekle Gospodovo imenovala, ravno takrat, ko je dosegla največjo čast?!

„Kdor visoko leti, nizko obsedi,“ pravi pregovor. Zato pa se tudi z Luciferom nikar previsoko ne spuščajmo z napuhom, da z Luciferom ne pademo v roke serditega Boga, pademo v brezen pogubljenja.

Sklep.

Najviša in najponižnejša mati božja! naj nam bo danešnji praznik vselej praznik oznanenja tvoje časti, in oznanenja tvoje ponižnosti. Tvoja čast naj nam naznanja, da si ti božja mati; tvoja ponižnost pa naj nam kaže, kako da naj tudi mi s ponižnim

sercem tukaj na zemlji hodimo po potu božjih zapoved, in se tako vredne storimo, nekdanj večno gledati žegnani sad tvojega telesa, kterege si ti na današnji dan s pripomočjo sv. Duha na angeljevo besedo spočela v svojem telesu. Ravno zato te pa že zdaj prosim za svojo smertno uro in za celo dolgo večnost, ter zdihujem k tebi z vso kerščansko katoljško cerkevjo, kakor bi rad tudi na smertno uro zdihoval rekoč: „Oh, oberni naša pomočnica! svoje milostljive oči v nas, in pokaži nam po tem revnem življenju Jezusa, žegnani sad tvojega telesa: o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka devica Marija! Amen.

Pridiga za V. postno nedeljo.

(Od izgovorov grešnikov.)

„Tisti čas je rekel Jezus Judovskim množicam: Kdo zmed vas me bo greha prepričal?“
(Jan. 8, 46)

V v o d.

Čisto in brez madeža, kakor solnce, je bilo zaderžanje našega Gospoda Jezusa Kristusa, in nedolžno, kakor jagnje, je vsa svoja leta preživel. Nobena hudobija ni oskrunila njegove duše, in nobena slaba misel ne njegovega serca, nobeden mu ni mogel sence greha očitati in z lahko vestjo je svoje najhujše sovražnike vprašal: „Kdo zmed vas me more kakošnega greha obdolžiti?“ In nobeden tega ni mogel, vsi so molčali od sramote in z zobmi škripali od nevošljivosti, in od tistega časa ga nobeden ni več upal skušati. Mi pa, ljubljeni poslušalci moji! smo vsi z grehi obloženi, vsi občutimo, da v naših žilah teče spačena kri, ki se zoper duha vojskujejo, in veliko zatajevanja nam je potrebno, da od pravega pota ne zajdemo. „In če rečemo, pravi sv. Janez, da nimamo nobenega greha nad seboj, tedaj sami sebe goljufujemo, in nobene resnice ni v nas; če pa svoje grehe spoznamo, je Bog zvest in pravičen, da nam naše pregrehe odpusti in nas od sleherne krivice očisti.“ — Ali koliko kristjanov, ali da bolj prav rečem, koliko hinavcev vidimo, kateri se boljše delajo, kakor so, in nikakor svojih grehov odkritoserčno obstati nočejo, ki imajo vsakoverstne izgovore in zdaj Bogu, zdaj bližnjemu, zdaj svoji natori, zdaj hudemu duhu vzrok dajejo.

Pa vsi ti izgovori so prazni in kazni vredni, in da na sodnji dan ne bodo nič veljali, vam hočem jes že danes pokazati.

Grešnik, ki v greh zabrede in terdovraten po-

stane, si je sam svojega pogubljenja kriv in ne sme nikomur drugemu vzroka dajati, od tega bom govoril v I. delu; tisti pa razodeva veliko hudobijo, kateri vzrok svojim grehom Bogu daje, to bom pa pokazal v II. delu.

Preden pa začnem, priporočim se vam za navadno poterp-ljenje in za mirno poslušanje.

I. del.

Če grešnike svarimo in k pokori opominjamo, če jim ostudnost njihovih pregreh in ojstrost pravice božje pred oči stavimo, vedó oni zmiraj kaj odgovoriti, in namesto enega imajo po deset izgovorov pri redu. Jes nisem vedel, pravijo, da je to tako velik greh; moja volja ni bila, da se je to zgodilo itd. Ali vsi taki izgo-vori ne bodo pred Bogom nič veljali.

„Jes nisem vedel, izgovarja se zakonski mož, da bi te majhne nespodobnosti, katere storim, bile smertni greh.“ „Jes nisem ve-dela, se izgovarja zakonska žena, da bi nesramni pogledi in gerdi pogovori Boga tako zlo razžalili.“ „Jes nisem vedel, izgovarja se hlapec, da bi to tako velik greh bil, če kdo svojemu gospodarju kaj na tihem vzame.“ „Jes nisem vedela, izgovarja se dekla, da se Bogu tako zamerim, če svojo gospodinjo opravljam.“ „Jes nisem vedel, se izgovarja mladeneč, da bi zavoljo ponočnega vasovanja pogubljen bil.“ „Jes nisem vedela, se izgovarja deklica, da slabo znanje in nečimerno oblačilo v večno nesrečo pelje.“

Vi niste tega vedeli, pravite! Povejte mi, zakaj pa ne? Morebiti niste imeli priložnosti, da bi zvedeli; morebiti niste imeli časa, da bi se bili podučili? Vsega tega ne morete reči. Vsako nedeljo in vsak praznik se vam božja beseda v pridigah in v kerščanskem nauku oznanuje, in to tako razumljivo, da lahko sleherni svoje dolžnosti spozna. Vsak dan in skoro vsako uro, bi rekel, so spovedniki pripravljani, vas podučiti in vam povedati, kako se imate zadržati in česa se varovati.

Ne bote tedaj mogli reči na sodnji dan, da niste vedeli, kaj je greh, in katera pot v pogubljenje pelje. Zastonj bodo vaše prošnje, zastonj bote klicali Jezusa in Marijo, nobeden se vas ne bo usmilil. Mi sami bomo pričali zoper vas in vas tožili in povedali, da smo vas učili, pa vi niste hoteli poslušati, da smo vam roke podajali, pa vi niste hoteli za nje prijeti. To posvečeno zidovje bomo za pričo vzeli, da smo vpili nad vami in nad vašimi grehi, pa terde skorje vašega serca nismo mogli prebiti. „Brez postave ste grešili, pravi sv. Pavelj, in brez postave bote pogubljeni.“ (Rim. 2, 12.)

Drugi pravi: „Vedel sem sicer, da je ta ali una reč greh, pa si ravno takrat nisem na to spomnil, in moja volja ni bila, da se je tako zgodilo. V svojem sercu sem imel velikokrat nespodobne

misli, nesramne pogovore sem rad poslušal, v cerkvi sem se gerdo zadržal in s svojimi očmi radovednost pasel, post sem pogosto prelomil, pa takrat na vse to nisem mislil, in še le potlej sem se spomnil, da sem zlo Boga razžalil.“ — Vi, ki tako govorite, ravno s tem kažete in na znanje dajete, kako posvetnega serca da ste in da ni nič ljubezni božje v vas. Kar ima človek rad, o tem tudi rad misli in govori, zato se vi na Boga tako malo spominjate in o njem tako redko govorite, ker vam ni nič zanj mar. — Pravite: „Moja volja ni bila, da se je greh storil, meni ni nič zato“, pa ste vendar grešili; tako tudi ne bo vaša volja, da bi v pekel šli, pa bote vendar morali iti. Malo ste se branili greha, pa ste ga vendar storili; tudi na sodnji dan bote se večnega ognja branili, pa vam ne bo nič pomagalo. — Pravite: „Kaj pa je, če grešim, saj je Bog milostljiv in usmiljen, in on sam pravi, da noče smerti grešnika, ampak da se spokori in večno živi.“ Res je in prav imate, Bog je neskončno dobrotljiv in rad grešniku prizanaša, pa le tistemu, kateri se iz celega serca k njemu spreoberne in pravo, resnično pokoro dela; pa tudi oster je, tako neizrečeno oster, da brez pokore ne bo tudi najmanjšega greha odpustil. Jezus sam nas uči, da so ozka vrata in ternjeva je pot, katera v nebesa pelje in njegova jeza, pravi sv. pismo, ravno tako hitro pride, kakor usmiljenje, in na grešnike se njegov serd ozira. — Prazni so bili izgovori na gostijo povabljenih v evangelju, in nič jim niso pomagali; ravno tako prazni pa so tudi vsi vaši izgovori, ki Boga žalijo in vas pogubijo. Nikar se na nje ne zanašajte, zakaj ako se ne bote spreobrnili, pravi sv. Lukež, bote vsi pogubljeni.

Nikar tedaj, grešniki! nikar si praznega upanja ne delajte, da vas bo Bog vredne brez pokore zveličal. Lepo in sveto morate živeti, ali pa v pekel iti, drugega nimate na izbiranje; pred pravičnim sodnikom ne bo noben izgovor veljal.

Še večje kazni pa ste vredni vi, ki vzrok svojih grehov Bogu dajete. Od tega pa v

II. delu.

Kako daleč človek včasih zajde in kako strašno se zmoti, lahko iz tega vidimo, da ne manjka takih ljudi, kateri Bogu dajejo vzrok svojih grehov. „Bog me je takošnega vstvaril, pravijo nekateri, kakoršen sem, sem od Boga; on mi je dal to jezljivo natoro, in mi je v persi zasadil to nečisto poželjenje. Ko bi me bil drugačnega in z boljšimi lastnostmi vstvaril, bi tudi drugače in boljše živel.“ O prederznost človeška, da ti morejo take misli v glavo priti!

Povej mi, ki tako govoriš, ali je res, da si od Boga tako vstvarjen bil, kakoršen si zdaj? Ali je res tvoj Stvarnik tvoje serce s temi ostudnimi mislimi napolnil, katere zdaj v svojem sercu nosiš po noči in po dnevi? Ali si bil pred dvajsetimi, tridesetimi in ve-

čimi leti tudi tako razuzdan, kakor si zdaj? Ali si v prvih letih svoje mladosti tudi tako nesramno živel, kakor zdaj živiš? — O, ni res, boš rekel in moraš spoznati, da so tudi tebe od sv. kersta nedolžnega prinesli, tudi tvoja duša je bila čista, ko ribje oko in Bogu dopadljiva; ti sam si potem v grehe zabredel, sam boš tudi svojega pogubljenja kriv.

Pa recimo, kar je res, da je naša natora k hudemu nagnjena, ali zavoljo tega se vendar lahko greha varujemo. Saj je tudi vaše truplo boleznim podvrženo, pa smo vendar večjidel zdravega telesa, ker vemo za zdravje skerbeti in se skerbno vsega ogibljemo, kar bi nam moglo škodovati. Ko bi mi za dušo tolikanj skerbili imeli, kakor za truplo, bi tudi zmiraj zdravega serca bili; ko bi goreče molili, sv. zakramente pogosto in vredno prejemale, se radi postili in svojo vest večkrat izpraševali, nikoli ne bi tako daleč v greh zabredli, nikoli ne bi na svetu tako hudobnih ljudi bilo, kakoršnih v sedajnih časih zadosti vidimo.

Ali se more tedaj večja hudobija misliti, kakor je ta, če se človek tako daleč spozabi in pravi, da je Bog njegovej razuzdanosti vzrok? S kakošno pravico si upate to reči? Ne Bog, ne, sami ste vzrok, da so vaši počutki tako hudobni postali, ker jih precej v začetku niste hoteli premagovati, in tako je vaše poželjenje močno postalo; pa vendar bi se še tudi zdaj premagali, ko bi le v resnici hoteli in Boga za milost prosili. Zmislite se samo na toliko svetnikov in svetnic v prvih časih naše sv. vere, kateri so ravno tako truplo imeli in še večje skušnjave, kakor vi, in vendar niso v greh privolili.

Za poseben zgled pa vam postavim sv. Hieronima, imenitnega cerkvenega učenika, ki je tolike skušnjave imel, da vi nimate nikoli takih hudih in da morebiti Bog izmed vseh svojih služabnikov v mladosti nobenemu ni toliko skušnjav poslal, kakor njemu. Šel je v Jeruzalem obiskat sv. kraje, potem pa se je podal v puščavo, v kateri je več let živel. In dasiravno je v tem času grozno ostro živel, so ga vendar tako strašne in tako pogostne skušnjave zoper čistost napadale, da moramo razjokati, kolikokrat od tega beremo. Poslušajte njega samega, kako je svojemu prijatelju Evstahiju pisal: „O kolikokrat, pravi, so v tej strašnej puščavi, v katerej skoro ni moč solnčne vročine prenašati, kolikokrat so se misli nečistega veselja v moji duši obudile! O kolikokrat so mi one vso pamet skalile in zmedle! V tej britkosti in žalosti, s katero je bila moja duša napolnjena, sem najsamotnejše kraje poiskal, da bi svoje skušnjave premagal in svoje grehe objokoval. Moje telo je bilo že vse suho in z oestro spokorno obleko ogernjeno; noč in dan nisem nehal svojih solz pretakati in zdihovati. Postelje nisem imel druge, kot tla, pijače ne druge, kot vodo, jedi ne druge, kot sirova zelišča, še v boleznih ne. V tej strašnej puščavi, ki je bila, kakor ječa, v katero sem sam sebe obsodil, da bi peklenskemu ognju ubežal, — v tej puščavi,

pravim, kjer nisem drugih tovaršev imel, kakor škorpijone in divje živali, so mi dostikrat misli v serce prišle, da sem v veselih družbah z Rimskimi gospami. Post je moj obraz posušil in ogerdil, in vendar je moje serce od nečistega poželjenja gorelo, in v tem truplu, ki je bilo vse posušeno, v tem mesu, ki je bilo že pred mojo smertjo mrtvo, sem vendar čutil nečisto poželjenje živeti in goreti.“

Glejte, ljubi mladenči in dekliči! kolike skušnjave je imel sv. Hieronim, in kolike vojske je moral prestati, poslušajte še, kako se je on zadržal.

„V tem prežalostnem stanu, pravi, sem pred Jezusa Kristusa padel, sem s svojimi solzami njegove noge rosil in z ostrim postom več tednov sem poželjivost svojega mesa premagoval. Dostikrat se je zgodilo, da sem noč in dan kričal in klical nebesa na pomoč; brez nehanja sem molil in se na persi terkal, da bi mi Bog mir in pokoj dodelil.

In Bog je moja priča, pravi dalje, da, ko sem veliko solz preлил, ko sem z očmi v nebesa obrnjen dolgo časa molil, sem na zadnje v svojej duši vendar tako sladek mir občutil, da se mi je zdelo, kakor bi bil v družbi angeljev.“

O kako vas ta serčen in svet mladeneč v sramoto postavi, ki je toliko skušnjav imel in jih tako stanovitno premagal. Zatorej bodo tedaj enkrat vsi vaši izgovori, naj bodo kakoršni koli prazni; rajši sv. Hieronima posnemajte, če ne, hote brez milosti pogubljeni. Amen.

Pridiga za velikonočno nedeljo.

(Od našega prihodnjega vstajenja.)

On pa jim reče: Nikar se ne vstrašite; Jezusa iščeta Nazareškega, vstal je, in ga ni tukaj.“ (Mat. 16, 6.)

V v o d.

Velika žalost je prišla aposteljne na veliki petek zvečer, ko so videli svojega ljubega Gospoda mertvega s križa sneti, in neznan britkost se je njihovega serca lotila, ko so ga v grob položili ter velik kamen na-nj zavalili; šli so narazen, kakor oplašene ovce, ki svojega pastirja zgubijo, in žalovali so, kakor žalujejo otroci, ki svojega očeta pokopljejo. Na velikonočno nedeljo na vse zgodaj pa se je vse spremenilo. Angelj Gospodov je prišel kakor blisk iz oblaka in je težek kamen odvalil, in naš Gospod, Jezus Kristus, je od mertvih vstal, lepši, kakor jutranja zarja, ki se na nebu zasveti ter je svoje žalostne učence razveselil. — „Kaj iščete živega med

mertvimi, jim je rekel angelj, smert do njega ni imela oblasti, in kakor vam je naprej povedal, je danes iz groba vstal in spet živi, in v Galileji ga bote videli.“

Ljubi moji! tudi za nas je danes vesel praznik, tako vesel, da si bolj veselega nismo vstanu misliti; tudi do nas, do naše duše smert nima nobene oblasti, ampak kakor iz pšeničnega zerna, ki v zemlji segnije, še enkrat lepši klas izraste, tako bo tudi naše truplo, ki na pokopališči strohni in segnije, spet oživelo, spet iz groba vstalo in se s svojo dušo vekomaj sklenilo. „Pride ura, pravi Jezus, ko bodo vsi, ki v grobih počivajo, slišali glas Sina božjega in od mertvih vstali. Kateri so dobro delali, bodo vstali k večnemu življenju, kateri pa so hudo delali, bodo vstali k večnemu pogubljenju.“ In od tega bom danes tudi jes govoril.

Naše truplo ne bo zmiraj v zemlji ležalo, ampak vstalo bo k večnemu življenju, če bomo brumno živeli, to bote videli v I. delu; ako pa bomo slabo živeli, bode vstalo k večnemu pogubljenju, kar vam bom pokazal v II. delu.

Preden pa začnem, se vam priporočim, da me bote tudi danes tako zvesto poslušali, kakor drugekrat.

I. del.

Ljubi moji! vi vsi dobro veste, kaj čaka vsakega človeka in kaj čaka nas vse zaporedoma. Ob uri, ob kateri nobeden ne misli, bo prišla smert in bo nam oči zatisnila in serce prebodla in kri vterdila. Danes meni, jutre tebi, pravi sv. pismo, in nobeden ne bo pozabljen. Malo časa potem bodo nas v zemljo zagernili in svetloba belega dneva se nam bo skrila in črna noč nas bo pokrila; potem bomo začeli gnjiti in červi bodo jedli naše meso in naše žile, in naše kosti bodo strohnele in se v prah in pepel spreobrnile. In potem bo prišla ura, kedaj, tega ne vemo, pa priša bo gotovo, ko bodo suhe kosti spet oživele in se vsi grobi odperli. Tedaj bodo vsi ljudje, kar jih je kedaj na svetu živelo, od nedolžnega Abeljna noter do zadnjega človeka, od mertvih vstali in se s svojo dušo sklenili. Oj blagor nam, če zdaj po božjih zapovedih živimo in se greha varujemo, ker tedaj se bodo naša trupla, pravi Jezus, svetila, kakor zlato solnce, ki stoji sredi neba. Marsikateri človek je tukaj bolehnega života, da komaj ena bolezen odide, pa že spet druga pride; tisti dan pa se bo truplo vse spremenilo, da bo močno in terdno in nobena bolezen se ga ne bo prijela.

Oh, ljube duše, imejte zato skerb za svoja trupla, da jih ne bote omadeževale z ostudnimi pregrehami, od katerih govoriti se ne spodobi, in varujte se grehov, s katerimi se čistost zgubi in truplo in duša umaže.

Vam kerščanske žene in hčere! posebno tega ne morem za-

molčati: Dostikrat se nečimerno opravljate in kupujete oblačila, ki niso za vaš stan in vam ne stojijo dobro; pomislite vendar, kaj bote s seboj v grob vzele in kako kmalu bo konec vašega lepega lica, na katerega si zdaj toliko domišljujete. O skerbite vsaj zanaprej bolj za svoje duše in zapomnite si, kar sem vam že tolikokrat povedal, da Jezus le ponižna dekleta in le pohlevne žene ljubi, in da ima on le nad sramožljivim licem veselje in le nad nedolžnim srcem dopadenje. Tako bote tudi ve k novemu življenju vstale in vaša trupla, pravi prerok Jeremija, bodo lepša, kakor vsa lepota celega sveta. Lepo se malajo angeljci z belim oblačilom in rudečim obrazom in bistrimi očmi, pa vse lepša še bodo trupla pravičnih tisti dan, ko bodo iz svojih grobov šli naproti božjemu sodniku prepevaje večno alelujo.

Zatorej nikar preveč ne žalujte, če vas nadloge tarejo ali ljudje preganjajo; tudi Jezus je bil zaničevan, je bil kervav od nog do glave in ves obsut z bolečinami in ranami; danes pa, ko je od smerti vstal, je ves veličasten, ves v nebeški svetlobi, njegove rane so zaceljene in se svetijo v nebeški svetlobi, in mesto ternjeve krone ima na glavi nebeško krono, ter sedi kakor kralj nebes in zemlje na desnici božji.

Če vam stariši pomerjé in če vas prijatelji zapustijo, je sicer prav, da žalujete, in nobeden vam ne bo zameril, če se vam solze iz oči vderejo, ali nezmerna in prevelika žalost se ne spodobi za vernega kristjana; ker čeravno se ločimo in eden od drugega slovo vzamemo, bomo se spet videli tam v hiši našega Očeta, ki bi nas rad vse v nebesih okoli sebe združil. Že brumni Job v stari zavezi se je tolažil v svojih težavah s prihodnjim vstajenjem rekoč: „Jes vem, da moj Odrešenik živi in da bom poslednji dan iz zemlje vstal in bom spet s svojo kožo obdan in bom v svojem mesu svojega Boga gledal. Ravno jes ga bom gledal in moje oči ga bodo videle: to zaupanje tiči v mojem sercu.“

Ali le pravičnega čaka tolika sreča; le pravični bo k novemu življenju vstal in le nedolžnost se slobodno veseli tistega dneva, ko bo v pričo vseh ljudi pohvaljena in častena. Hudobneža in razuzdanca pa ne čaka drugo, kakor groza in sramota; vstal bo sicer iz groba, pa v svojo nesrečo in v svoje pogubljenje, in od tega bom govoril v

II. delu.

Prišla bo ura, ko bo trobenta po celem svetu bučala in ko bodo tudi hudobni glas Sina božjega slišali in iz svojih grobov vstali, pa v svojo nesrečo in v svoje pogubljenje. — Tukaj na tem svetn se dostikrat hudobija zakriva in marsikateri bo od vseh časten in spoštovan; tisti dan pa bo Gospod vse hinavščine odkril in najbolj ostudne in skrite grehe na dan privlekel. Marsikatero dekle, ki

zdaj svoje ostudna dela skriva in se med nedolžne šteje, bode tisti dan med nečistnicami stala in celi svet bo slišal njene pregrehe; tedaj bodo grešniki same groze in samega strahu trepetali in pričakovali svojo obsodbo.

Marsikatero gospodinjjo deržijo mož in drugi ljudje za zvesto in pošteno ženo, in le dobro od nje govorijo; tisti dan pa bo njena nezvestoba vsem ljudem očitna postala, in kar je po temnih kotih skrivala in v temni noči storila, bo pri belem dnevi odkrito in vsem ljudem očitno.

Marsikateri mladeneč se zdaj dela in nosi, kakor bi bil ves nedolžen, in zna govoriti in slepiti stariše in naprejpostavljene; tisti dan pa se bo vse natanjko zvedelo, kakošen volk da je bil in koliko nedolžnih ovec je raztergal, in koliko mutastega greha je storil, in zato bo s Sodomitarji v večnem ognju njegov delež in v večnem plamenu bo jokal črez svoje grehe in črez svojo neumnost.

Koliko tatvine se zdaj na tihem stori in koliko krivice, za katero nobena gosposka ne izve! koliko nespodobnih misli imamo v glavi in koliko gerdih želj pasemo v svojih sercih, katere vemo tako skriti, da jih nihče ne ugane! Tisti dan pa bo pravični Sodnik noter do zadnjega vinarja prerajtal, koliko tatvine in koliko goljufige je kdo storil, in spolnile se bodo besede sv. pisma, ki pravijo, da nobeden tat ne pojde v nebeško kraljestvo; vse vaše ukradene in prigoljufane reči vam bodo na vesti gorele in vas pekle, da nobeden ogenj na zemlji ne tako.

Takrat boš tudi ti, zapeljivec! iz svojega groba prilezel, kakor ostudna pošast, in se tresel in trepetal, čeravno se zdaj nobene besede ne vstrašiš; zdaj sebe in druge slepiš in praviš, da človek pogine, kakor živina, ter tudi po živinsko živiš; tisti dan pa boš videl, da ne boš poginil ne na duši in ne na truplu, ampak živel boš vekomaj, in tako življenje boš živel, da bi bilo tisučkrat boljše za tebe, ko ne bi bil nikoli rojen in ne bi nikoli nobene stopinje po tem svetu storil. Takrat se bo pravica božja na tanjko razodela, takrat bodo vsi rodovi spoznali, kako neskončno moder je Bog in da brez njegove volje nobeden las z glave ne pade. „En dan, pravi sv. pismo, pove drugemu dnevnu, in ena noč kliče drugi noči, da se brez previdnosti božje na svetu nič ne zgodi.“

Zatorej ljube duše! ko vidite grešnike, da se jim dobro godi in jim vse po volji gre, da so zdravi in imajo tudi obilno premoženja, nikar ne godernjajte zavoljo tega, ker to terpi le nekoliko časa; prišel bo dan povračila, dan vstajenja vseh mertvih, ko bo hudobnež na dno pekla pokopan in veržen v temne kraje, kjer bo jok in škripanje z zobmi. — In če vidite pravičnega, da veliko dihuje in ga nadloge tepejo; če vidite nedolžnost zasramovano in ravno zato preganjano, ker noče s hudobnimi potegniti, spomnite se na Jezusa in na njegovo častljivo vstajenje. On je bil nedolžen, kakor otrok, ki ga od kersta nesejo, in čist kakor bistra voda, ki

iz skale izvira, je bilo vse njegovo življenje; in vendar je bil preganjan in skoro od vseh zaničevan od mladih nog noter do zadnjega vzdihla na križu. Jes mislim, da z nobenim razbojnikom tako gerdo ne delajo, kakor so ž njim delali. Zato se tudi nikar ne čudite, ko vidite na svetu, kako hudobneži ravno tiste zaničujejo, ki nočejo ž njimi tovaršiti, in se norca delajo iz vseh tistih, ki svojo nedolžnost varujejo in njihovim željam nočejo vstreči. Kakor za Jezusa, tako bo tudi za vas, ljubi mladenči in ljube dekleta! prišel dan vstajenja, ko bote z belim oblačilom ogernjeni in z lepo podobo obdani, kakor angelji; in tedaj bote tudi vi šli v tiste srečne kraje nad svitlimi zvezdami, kjer ni nobene zime, ampak vedna velika noč, in kjer angeljci in svetniki vedno pojejo veselo alelujo. Amen.

Pridiga za velikonočni pondeljek.

(Od vstajenja.)

„Gospod je res vstal in se je Simonu prikazal.“ (Luk. 24, 34.)

V v o d.

Strašna in neusmiljena je smert, ki nam pobere in pomori naše ljube stariše, brate in sestre, znance in prijatelje; žalost nas tare in solze se nam čez lica vtrinjajo, kedar jih na zadnjem potu k pogrebu spremljamo in v hladno jamo černe zemlje zagernemo. Ravno tako žalostni so tudi Jezusovi učenci na veliki petek svojega preljubeznjivega Učenika pokopali; milo so se solzili in od same britkosti niso vedeli, kaj bi počeli, kam se djali in kje bi pomoč iskali. — Ali kakor za dežjem solnce spet svitljeje posije in kakor za vsako pravično žalostjo še enkrat lepše veselje nastopi, tako se je tudi žalost aposteljnov v neizmerno veselje spremenila. Jezus, ki je bil pred njihovimi očmi tako neusmiljeno razmesarjen, z ojstrimi žrebli na križ pribit in mertev pokopan, je spet živ od smerti vstal, Simonu se prikazal, dva učenca, ki sta v Emavs šla, podučil in svoje prijatlje razveselil. — Ravno je začelo ljubo jutranje solnce izza gore vstajati in po lepem zelenem vertu se dan delati, ko Kristus ves z nebeško svetlobo obdan, kakor premagavec hudiča in smerti, k življenju vstane.

Oj kristjani moji! kako vesel je bil ta dan za vse narode celega sveta! Zagotovim vas, da ni bilo lepšega jutra od tistega dneva, ko je Bog Adama vsega nedolžnega vstvaril, noter do jutra sodnjega dneva, ko bodo pravični k novemu življenju vstali. Od tega dneva je prerok David že več kakor tisuč let poprej govoril in popeval:

„Ta je dan, katerega je Bog naredil; veselimo se in od veselja poskakujmo.“ (Ps. 117, 24.)

Da, ljubi moji! le veselimo se, zakaj tudi mi bomo enkrat od smerti vstali z ravno to častjo, s katero je Kristus vstal, kar bom pokazal v I. delu; zato pa mora tudi naše življenje in zadržanje v vseh rečeh njemu podobno biti, kar bom pokazal v II. delu.

Pripravite se, poslušajte moje besede in obrnite jih v božjo čast in v zveličanje vaše duše!

I. del.

Človek od žene rojen, naj bo kralj ali berač, star ali mlad pravičen ali krivičen, vsak brez razločka pade pod težko koso ne usmiljene smerti ter se v prah in pepel spremeni; ali Bog nas ne bo zmiraj v trohnoletci pustil, temuč vsi bomo enkrat zaslišali glas Sina božjega in bomo k novemu življenju vstali, eni k življenju večnega veselja, drugi k življenju večne žalosti. To resnico nam sv. pismo tako zastopno in na tolikih krajih pripoveduje, da vam nisem v stanu vsega na kratko povedati.

Že prerok Ecehijelj vstajenje mrtvih prav lepo popisuje in pravi: „Gospodova roka me je postavila na sredo velikega polja, na katerem je bilo silno veliko suhih kosti. In Bog mi je rekel: zapovej jim: Suhe kosti! poslušajte Gospodovo besedo, duh bo prišel v vas in oživele bote. In na te moje besede je navstal velik ropot, kosti so šle h kostem, vsaka k svojemu členu, meso, kite in žile so zrasle in koža se je čez nje razpela; tudi duša je v nje prišla, in so oživeli, na svoje noge stopili in bila jih je silno velika truma.“ Pa ne čudite se temu, pravi Jezus, zakaj ura pride, ko bodo vsi, ki po grobih spijo, glas Sina božjega slišali in od mrtvih vstali. Naj naše truplo tudi zverina razterga ali voda pogoltne, naj ga zemlja požre ali ogenj sežge, Bog bo zaklical in vsi udje se bodo spet združili v živega človeka.

Ravno tako nas uči sv. Pavelj, ko pravi: „Kedar vam pridigujemo, da je Kristus od smerti stal, kako morejo nekateri tako neumni biti in vprašati, ali bomo tudi mi od smerti vstali? Zakaj če je Kristus od mrtvih vstal, bomo tudi mi vstali, ko pa on ne bi bil vstal, tudi mi ne bi nobenega upanja imeli in zastonj bi bila naša vera.“ „Ali Kristus je od mrtvih vstal, govori sv. Peter, mi smo ga videli, smo ž njim jedli in pili, on prvi med spečimi in kakor smo po Adamu vsi umerli, tako bomo v Kristusu vsi od smerti vstali.“

Pa zakaj bi vam iz sv. pisma razkladal, kar vam že vaša pamet pove, če le niste popolnoma sprideni, da mora namreč dobro plačano, hudo pa kaznovano biti. Nasproti temu pa mi vidimo, da se na tem svetu dostikrat ravno narobe godi: hudobnež svoje dni

v veselji preživlja, pravični pa v terpljenji omedljuje. Če je torej kaj pravice, mora še biti drugo življenje, v katerem bo vsak po svojem zasluženju kazen ali plačilo prejel.

Ali morebiti kdo poreče, kakor sv. Pavelj Korintskim kristjanom piše: „Kako zamorejo vendar vstati mrtvi, ki so segnili in s kakošnim telesom bodo vstali?“ Neumnež, pravi on sam dalje, saj tudi seme, ki ga na njivi vseješ, ne zeleni, če prej ne segnije. On, ki je pervega človeka iz blata naredil in celi svet iz ničesa vstvaril, bode pač tako mogočen, da bo naše mrtvo truplo spet obudil. Ali mar menite, da On, ki iz segnjitega zerna lep mlad klas prerodi, ne bo mogel našega telesa spremeniti? — Poglejte zemljo, kako je po zimi odmerla, da ni imela ne zelenja ne cvetja, zdaj pa bo spet oživela, bo spet zelišča rodila in se meni in vam še enkrat lepša zdela. Poglejte drevesa, katera je jesenski mraz ob listje spravil, zdaj pa že spet berstje poganjajo in bodo kmalu zelena in nam senco dajala. Poglejte metulje na polji, ki po zimi zmerznejo in so čisto mrtvi, zdaj pa že spet z novim življenjem od cvetke do cvetke ferkljajo in marsikateremu veliko veselje delajo. Ravno tako se bo tudi z nami godilo; naše truplo bo sicer strohnelo, ali ravno iz te trohnobe bo spet truplo zraslo — zalo in veličastno, da vse naše misli presega.

Nikar tedaj ne žaluj, ti zaterta nedolžnost! čeravno te posvetneži nimajo radi, čeravno včasih s solzami oblita zdihuješ, kmalu bo vse boljše; za te smert nima nič strašnega, ker ti odpre pot k tvojemu ljubemu Jezusu; grob v hladni zemlji je za te le mehka posteljca, kjer boš sicer strohnela, pa le zato, da boš drugo, nebeško truplo dobila, ki bo svetlejše od zlata in lepše od solca na jutranjem nebu. Bodi stanovitna tudi ti, spokorna duša! čeravno vidiš pot pokore ojstro in s ternjem preraščeno, nikar ne obupaj, zakaj ravno iz tega ternja bodo zrastle rože, iz katerih bodo angeljci na dan vstajenja krono spletli in jo tebi na glavo djali.

Pa tudi ti, terdovratni grešnik, tudi ti hudobnež! boš vstal in slišal trobentni glas sodnjega dneva; tebe ne bo konec, kakor ti misliš, ne boš poginil, kakor neumna živina, ampak spremenil se boš v gerdo, peklensko pošast, in čim gerša je zdaj tvoja duša, tim gerše bo takrat tvoje truplo. Vzbudi se torej iz svojega grešnega spanja, zapusti danes z Jezusom stari grob svojih grehov in stopi v njegovo službo, zakaj le tedaj smeš kaj plačila upati.

II. del.

„Jes sem pot, resnica in življenje, govori Kristus, kdor za menoj hodi, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja. Po njegovem zgledu moraš tedaj ti mladeneč, moraš ti deklica, moraš tudi ti zakonska oseba svoje življenje ravnati, in če bote drugače živeli, kakor on, bote gotovo zašli in ne bote nikdar večnega življenja našli.

— Če bote po potu napuha ali prevzetnosti hodili, če s prevzetno obleko svoja trupla ogrinjate in drugega spola oči na se vlečete, če sami sebi vse dobro pripisujete, svojega bližnjega pa zaničujete, tedaj si le nikar, ljubi moji! ne delajte praznega upanja, zakaj vi se s ponižnim Jezusom ne bote nikoli veselili, ampak žalovali bote v družbi tistih zaverženih hudičev, katere je Bog zavoljo njih prevzetnosti vekomaj v pekel pahnil.

Če hodite po poti nesramnosti ali nečistosti, če nobena pridna beseda, nobena lepa pesem iz vaših ust ne pride, če svojim očem, svojim rokam ali drugim počutkom vse privolite, karkoli vaše spačeno meso poželjuje, če imate slabo znanje in gerde tovaršije, oj, ljubi moji! tedaj se nikar ne motite, da bi obličje Jezusa, tega nedolžnega jagneta, kedaj gledali.

Če hodite po poti lakomnosti, če ste v pozemeljske reči vsi zatelebanj in na časne reči vsi navezani, če za nekatere vinarje dobička na Boga pozabite in njegovo službo zamudite, svojo dušo pa na prodajo postavljate, če vas blago, srebro in zlato bolj veseli, kakor Bog in njegova prijaznost, če imate več skerbi, kaj časnega pridobiti, kakor Boga in njegovo voljo prav spoznati in spolnovati, oj, nikarte se slepiti, zakaj lakomni ne bodo božjega kraljestva posedli, pravi sv. Pavelj.

Če hodite po poti pijanosti in svoje gerlo z vinom zalivate, kedarkoli imate priložnost, če ste požrešni v jedi in za noben post ne marate, tedaj bote zastonj na nebeška vrata terkali, nikoli se vam ne bodo odperla.

Zatorej le po tisti poti hodite, po kateri je naš Zveličar Jezus Kristus hodil in gotovo ne bote zašli; njegov zgled vam naj bo, kakor zvezda, na katero se morate zjutraj in zvečer ozirati. — Bodite sramožljivi v svojih očeh, kakor on; kakor človeka večjidel umori strela, ki ga zadene, ravno tako umori nesramen pogled nedolžnost mladega serca. Posnemajte Jezusovo čistost v govorjenju in varujte se vsake slabe besede; kdor rad nemarno govori in brez potrebe kvanta, ta z nečistjo baranta in bo hitro svoje serce prodal. Kako žalostno bi bilo za vas, ko bi se moglo vam očitati, kar je sv. Pavelj Galatskim kristjanom rekel: „O vi neumneži! kdo vas je tako gerdo zapeljal? Kako ste mogli od resnice tako daleč odstopiti, ker vam podoba resnice zmiraj pred očmi stoji?“ Kako se morete v nečistem blatu valjati, ker imate križanega Boga zmiraj pred očmi? Kako morete jezo in sovraštvo v svojem sercu tako dolgo držati, ker imate pred očmi Boga, ki je največje sramoto in zaničevanje pohlevno prenašal? Kako morete tako zanikerni biti v prejemanju sv. zakramentov, ker verujete na Boga, ki je razločno učil: „Kdor ne bo mojega mesa jedel in moje kervi pil, ne bo v nebesa prišel“. Kako morete tako merzli biti pri službi božji in pri pridigah, ker Kristus sam pravi: „Kdor je iz Boga, posluša božjo besedo, zato je vi ne poslušate, ker niste iz Boga“ — Vse to kaže, da je

vaša vera slaba, da jih večina od vas hodi po široki cesti pogubljenja in bote na dan vstajenja težko obstali.

Zatorej vas, ljubi moji! opominjam in prosim: Delajte za svoje zveličanje, skerbite za svojo dušo, dokler imate čas; zakaj pravični bo pri sodbi komaj obstal in nedolžni se bo tresel in trepetal, kaj se bo še le z grešnikom godilo? Serčno premagujmo vse skušnjave, odtergajmo se od slabih tovaršij in terpimo voljno vse težave, saj vse pozemeljsko le kratek čas terpi.

Kedar se bo veliko jutro našega vstajenja približalo, takrat bo konec vseh posvetnih reči in začetek ali večnega veselja ali večnega jokanja. Kakor večerno solnce zahaja, tako večjidel tudi jutranje vstaja, lepo, jasno ali v oblake zakrito; ravno tako je z našim sedanjim življenjem in prihodnim vstajenjem. Če nas smert brez milosti božje v kakošnem velikem grehu najde, gorje nam, na večne čase bomo nesrečni in nikoli ne bomo milosti božje dosegli; če se bomo pa v milosti božji od tega sveta ločili, bode se tudi nam prihodnje jutro sodnjega dneva tako lepo zasvetilo, kakor Jezusu in njegovim ljubim učencem, in tam v nebesih bomo z veselim glasom prepevali: Aleluja, aleluja! čast in hvala Bogu Očetu, Sinu in sv. Duhu. Amen.

Pridiga za I. povelikonočno nedeljo.

(Od mirne in dobre vesti.)

„Mir vam bodi!“ (Jan. 20. 19.)

V o d.

Kakor je Jezus zadnji večer svojim apostelnjom povedal: vdarili bodo pastirja in razkropile se bodo njegove ovce, tako se je tudi še tisto noč zgodilo. Vsi njegovi spremljevalci so zbežali eden na eno, drugi na drugo stran in se niso na svetlo upali misleč, da bodo tudi nje zgrabili in pomorili. Še celo na velikonočno nedeljo, ko so že slišali, da je njihov Gospod od mertvih vstal, so se vsi zbrali in v neko bišo zaperli od samega strahu pred Judovsko duhovščino, da ne bi tudi njih v pest dobili. — In glejte! ravno v tem velikem strahu pride Jezus skoz zaperta vrata, stopi v sredo med nje in reče: „Mir vam bodi! Kakor je Oče mene poslal, tako tudi jes vas pošljem: svoj mir vam dam, ne kakor ga svet da, vam ga jes dam.“ — Nad temi besedami so se njegovi učenci razveselili, strah je zbežal od njih in mir je prišel v njihova prestrašena serca.

Mir tudi jes vam želim, pred vsem mirno serce in mirno vest vam želim, ker več sreče na svetu ne poznam, kakor je mirno in pokojno serce. Zato sem si danes naprej vzela, vam nekoliko od dobre in mirne vesti povedati, da bote potem tudi sami spoznali, koliko veselje je to za človeka, če mirno vest v svojih persih hrani.

Razlaga.

V miru z Bogom živeti, mirno vest imeti, to je na zemlji najzlahtnejše blago. Ko bi imeli vsega zadosti, kar naše serce poželjuje, pa ne bi mirne vesti imeli, nam ne bi vse nič pomagalo in pravega veselja ne bi mogli doseči.

Marsikateri je bogat, ima lepa poslopja in dobro rejeno živino, ima obilno žita in vina in mu tudi denarja ne manjka, vendar veselje od njega beži in brez spanja so njegove noči, ker ga vest peče in grize in mu ne da miru in pokoja ne po noči, ne po dnevi. — Marsikateri ima srečo pri vsem, karkoli počne, je terdnega života in zdrave moči, in marsikdo si misli: o ko bi se meni tako dobro godilo, kakor se temu godi, kako vesel bi bil! — vendar ta ima le malo veselih dni in cele noči se nemirno po postelji valja, ker mu vest hudobije očita in nima pravega miru v svojem sercu.

Sv. pismo nam pravi od kralja Salamona, ki je imel vsega zadosti, karkoli je prijetnega in lepega na svetu, da je bil kmalu vsega sit in ni našel veselja, katerega je iskal. „Jes sem velike reči naredil, pravi sam od sebe, sem si hiše zidal in vinograde zasajal, sem napravil verte za kratek čas in verte za sadje in vsakoverstna drevesa zasadil; sem imel hlapce in dekle in veliko družino, in veliko goved in velike črede ovec, več kakor vsi, ki so kedaj v Jeruzalemu bili: sem na kupe spravil zlata in srebra, in premoženje kraljev in dežel; sem si pevce in pevke deržal in karkoli zamore človeka razveseliti, vsega sem imel obilno. Kar je mojim očem dopadlo, sem jim vse privolil, in kar je moje serce poželelo, mu nisem nič odrekel; vendar nisem našel veselja, ki sem ga iskal, in spoznal sem, da pod solncem ni nobena reč stanovitna, in da je vse nečimerno.“

Oh, ljubi moji! ko bi tudi vi spoznali, da je pod solncem vse nečimerno in da je le Bog sam vse ljubezni vreden, bi gotovo tudi vi bolj skerbili za nebeške zaklade, kakor za pozemeljske in pol tolikokrat ne bi Boga razžalili, kakor ga zdaj razžalite. Za vse drugo imate skerb: za jesti in piti, za obleko in streho, samo za božjo prijaznost, kakor se mi zdi, nimate veliko skerbi. Kolikokrat slišite, da bodo zveličani, ki so čistega serca in bodo Boga gledali; in vendar imate za čistost svojega serca tako majhno skerb, da vas skoro vsak lahko v greh zapelje in da se kmalu pregrešite, če le priložnost dobite. Kolikokrat slišite, da bodo zveličani, ki so ponižni

in pohlevnega serca; pa vendar radi prevzetujete in prazno čast iščete, si drago in prešerno obleko omišljujete in ponižnosti ne kažete ne v besedi ne v djanji. Enkrat pa vas bo vest pekla in červ vas bo grizel zavoljo vseh teh grehov, katere zdaj brezskerbno doprinašate. Morebiti je že veliko let preteklo, kar ste se v nečistost zakopali; morebiti se vsako leto tolikokrat opijanite, da sami ne veste števila, morebiti ste svojemu bližnjemu že za veliko goldinarjev škode naredili, in vsako leto ste pri vsaki spovedi obljubili, da se bote zanaprej poboljšali, ali še nobeno leto niste svoje obljube splovali in še do zdaj se niste nič poboljšali. Oh, bojte se tistega dneva, ko vas bo Gospod na račun poklical; zakaj ne vsak, ki pravi: Gospod, Gospod! ter se na svoje persi terka, pojde v nebeško kraljestvo, ampak le tisti, ki dopolnijo voljo Očeta nebeškega; tudi ne vsak, ki se svojih grehov spove, bode odpuščenje zadobil in pravi mir svoje vesti prejel, ampak le tisti, ki vreden sad pokore prinese.

Drevje se spoznava na svojem sadu, prava zveličanska pokora pa na poboljšanju življenja. „Naj zapusti hudobnež svojo pot, pravi Bog skoz preroka Izaija, in krivičnež svoje misli, naj se k Gospodu oberne, in on se bo čez njega usmilil.“ Poravnati se morajo hribi storjene krivice, zasuti se morajo doline zamujenih dobrih del, zravnana mora biti naša volja po volji božji, tedaj nam bo Gospod Bog dal mir, pravi mir in veselje, kakoršnega nam svet ne more dati. Prevzetni in lakomni nimajo nikoli miru, pravi brumni Tomaž Kempčan, ubogi v duhu in ponižni pa ga imajo zmiraj zadosti, in zato so tudi otroci božji imenovani.

Kako srečni so tedaj vsi, ki imajo mirno vest in živijo v prijaznosti božji, ki se tudi s svojim bližnjim lepo zastopijo in rajši kako malo krivico preterpijo, kakor da bi se pripravili. Največ pa veljajo pri Bogu tisti, ki tudi med drugimi za lepo zastopnost skerbijo, ki sovražnike spravijo, sosede posprijaznijo, ter jih velikih grehov in krivic obvarujejo. Taki so bratje in sestre Jezusove, taki so izvoljeni sinovi in hčere Očeta nebeškega. — Gorje pa nasproti vsem hudobnim jezikom, ki med ljudmi zdražbe delajo, in cele hiše in soseske v nemir spravijo; to so otroci hudičevi. „Preklet je podpihovavec in dvojezičnik, pravi sv. pismo, zakaj on bo veliko mirnih med seboj združil, in kakor oster tern bo tudi on posekan in sežgan.“

Zatorej ljube duše! če ste zdaj pri velikonočni spovedi svojo vest očistili skoz pravo pokoro, in če vživite zlahtni mir dobre vesti in pokojnega serca, o varujte se, da vam ga spet ne vzame goljufni svet; ker vzeti vam ga more, pa dati vam ga ne zamore. Ako pa še niste svoje spovedi opravili, o ne odlagajte dalje, temuč hitro se obrnite k svojemu Gospodu, podajte se v zasluženje njegovih sv. pet kervavih ran, spravite se ž njim, in gotovo bote našli mir in pokoj svojim dušam. Amen.

Postne pridige.

(Skrivnosti britkega terpljenja Gospoda našega Jezusa Kristusa po dotičnih praznikih sv. cerkve. V osem postnih pridigah pojasnjene. Spisal in govoril leta 1881 Anton Žlogar, mestni kaplan pri sv. Jakupu v Ljubljani.

VI. postna pridiga.

Praznik dragocene Kervi G. N. J. K. — Pro festo pretiosissimi Sanguinis
D. N. J. C.

(Imenitnost presv. Kervi.)

„In vse ljudstvo je odgovorilo in reklo:
Njegova kri naj pride na nas in na naše
otroke!“
(Mat. 27, 25.)

V v o d.

1. Med skrivnostmi terpljenja Kristusovega čast sv. cerkev tudi dragoceno Kri G. N. J. K. Saj je v resnici Jezusova sv. Kri veliko terpela. Že iz prejšnjih pridig vemo, kako obilno je Zveličar svojo kri prelival v odrešenje človeštva. Pa vendar si pokličimi še enkrat v spomin glavne trenutke, ob katerih je posebno tekla njegova kri, in teh naštejemo sedem ter ob enem počastimo sedem skrivnost presv. kervi¹ in spoznamo njeno terpljenje. — — Naš ljubeznjivi Zveličar je prvič svojo drago kri prelival, že osmi dan po svojem rojstvu, ko je bil po Mojzesovi postavi obrezan, prejel sladko ime Jezus ter tako že kot nježno Dete svojo kri za nas v terpljenje izročil. — Videli smo Jezusa na oljski gori, kako se je pripravljal na terpljenje: in tamkej je bila njegova duša tako žalostna, njegove težave tako velike, da je kervavi pot potil v toliki meri, da so bila tla na okrog ž njo porošena. Tako je nedolžna kri njegova drugič terpela. — In koga v serce ne presune, ko v duhu gleda Jezusa k stebri privezanega, kako ga neusmiljeni rabeljni z grebenastimi biči grozovito bijejo po nagem telesu, da se iz neštevilnih ran cedi sv. kri in moči zemljo na okrog! Zdaj je vtretjič nepopisljivo terpela božja kri. — Ko je sv. glava bila ranjena s ternjevo krono, je četertič tekla nedolžna kri po sv. obličji in po telesu. — Kdo bi mogel petič popisati, koliko kapljic sv. kervi je izteklo, ko je po vsem telesu ranjeni Zveličar moral težki križ zadeti na rame ter ga nesti na Golgoto? Ulice in ceste jeruzalemske, pot na goro Kalvarijo so potoki Jezusove kervi porudečili. Kolika nečast za najsv. kri, koliko zaničevanje,

¹ cf. Himml. Schatzkammer. Grätz 1838 str. 101 sq.

ker se je teptala z nogami konj in ljudi, ker se je mešala s prahom in zemljo! In kako so jo zdaj in že prej rabeljni zaničevali, tudi njo so pehali, njo suvali, njo topli, da je brizgala okrog, njo zapljuvali, njo s prahom mešali in z nogami teptali; Koliko bolečine za nedolžno kri! — Še več kervi je pretočil šestič naš mili Zveličar pri svojem križanji. Iz prerezanih žil in najbolj občutljivih živecev na pribitih rokah in nogah so se vlili potoki rudeče kervi in tri ure napajali odrešenja željno zemljo. Kdo ne občuti britkega terpljenja toliko prelite kervi! In kdo bi mislil, da po toliki zgubi sv. telo še hrani kaj kervi? Pa še sedmič in zadnjič jo je moralo dati iz sebe, da bi je niti ene kapljice ne obderžalo. Ko je sulica odperla sv. stran in prebodla serce, se je iz njega vsula še zadnja kri pomešana z vodo, tako da je še po smrti Zveličarjevi terpela. Kako bi duša kerščanska ne stermela, ko sliši tako čudežna djanja, skrivnostne sklepe božje pravice!

2. Ker se je sv. kervi Jezusovi toliko nečasti zgodilo, ker se je zasramovala, zapljuvala, teptala; ker je morala toliko terpeti; zato jo sv. katolijska cerkev po pravici visoko časti, kar razodeva posebno s tem, da obhaja „praznik dragocene Kervi N. G. J. K.“ celo dvakrat v letu, namreč tibi petek in prvo nedeljo meseca julija, in s tem pospešuje pri svojih vernikih češčenje in pobožnost presv. Kervi. V njeno čast se tudi posebne molitve in pobožne vaje vpeljane ter z odpustki obdarovane.¹ Zato nam ne ostaja družega, kakor da tudi mi s sv. cerkvijo vzkliknemo: ² „Kristusa, Sinu božjega, ki nas je s svojo kervjo odrešil, pridite, molimo!“ Kar bomo tem rajše storili, ako premislimo:

- a) Kaj je sv. Kri,
- b) Ceno sv. Kervi,
- c) Sad sv. Kervi.

Razlaga.

I. Ako hočemo skrivnost sv. kervi Jezusove, kolikor je sploh človeku mogoče, razumeti, moramo se na človeško pa na Jezusovo natoro ozreti. Kaj je tedaj sv. Kri?

a) Že iz katekizma vemo, da je Kristus Bog in človek skupaj v eni osebi. On je Bog-človek. Kot Bog je on rojen od Boga Očeta od vekomaj, kot človek pa je v času rojen iz Marije device. Kot človek je imel telo, kakor drugi ljudje, le s tem razločkom, da je bilo po obsenčenji sv. Duha vstvarjeno. Telo pa obstoji, kakor pravimo, iz „mesa in kervi.“ Kri v telesu je sedež in vzrok¹ življenja, iz nje prešinja gorkota vse ude. Ako se kri spridi, nastanejo razne bolezni, če zastane v žilah, sledi smert. Kri oživlja telo ter ga stori

¹ cf. Odpustki Sajevič pg. 164. * Juvitatorium officii pret. Sanguinis. ² Misel, katero tu dr. Jarisch Passionfestpredigt. Wien 1869 str. 68 navaja, se ozira gotovo bolj na animalično življenje. — Primeri sv. Pismo I. str. 211. nota 7.

zmožnega in pripravnega, da more v njem neumerljiva duša prebivati. V tem obziru tudi sv. pismo pravi: „Življenje mesa je v kervi.“ (III. Moz. 17, 11.)

Bog je v začetku vstvaril človeško telo s pravo kervjo in mu je vdihnil neumerjočega duha, kakor beremo v 1. Moz. 2, 7. „Naredil je Bog človeka iz ila zemlje — in je vdihnil v njegovo obličje duha življenja in bil je človek živa stvar.“ Kri je tedaj neka posredovalka za prebivanje duše v telesu.

Enako le v višji meri je s prečisto kervjo Jezusa Kristusa. Tudi tukaj je bila kri posredovalka življenja v telesu Jezusovem, ki je mogoče storila, da je duša Jezusova v njem prebivala, da je tedaj Jezus bil živ človek, in to je zopet bil pogoj, da se je Sin božji mogel včlovečiti.

Sv. kri Jezusova je bila nekako sredstvo, po katerem se je božanstvo s človečanstvom Jezusovem zamoglo zediniti. In morala je biti ravno sveta kri, in sveto, od sv. Duha čudežno stvarjeno, in iz najčistejše device sprejeto meso in sprejeta kri biti, v katerih je prečista duša Jezusova prebivala, in s kterimi se je božanstvo združiti zamoglo; ker Bog ne more nikake zveze imeti z grešno kervjo.¹

Tako vidimo, da je sv. Kri včlovečenje Jezusovo mogoče storila; vidimo, da je ona nekako sredstvo za združenje božanstva s človečanstvom Jezusa Kristusa — Bogačloveka.

b) Ta najčistejša, sv. Kri se je pretakala po žilah našega Gospoda Zveličarja, ta sv. Kri je toliko terpela, kakor sem v začetku omenil. Vsak verni kristjan bi si iz visokega spoštovanja in češčenja želel imeti ali vsaj videti kapljice tiste sv. Kervi, ki je kapljala iz telesa Jezusovega. In glejte, kerščanski svet je še zdaj tako srečen, da hrani tiste prvotne, takrat prelite kervi Gospodove in pa njene sledi (na sv. stopnjicah, po tradiciji na 11. stopnji.)

Ustno izročilo nam pripoveduje, da je več svetih oseb na Kalvariji nekoliko sv. kervi si zbralo ter ohranilo v dragoceni spominek. Bere se, da je Marija sama z rutami tiste kervi in vode, ki je tekla iz Jezusove strani, vjela ter jih v spomin hranila in po smerti zapustila sv. Janezu; v poznejših stoletjih so te okervavljene rute prišle v last cerkve sv. Marka v Benetkah, kjer se še zdaj hranijo² — Stotnik Songin — pravi izročilo — ki je pod križem pričal: „Resnično ta je bil Sin božji“ (Luk. 23, 47.), je vjel nekaj tiste kervi, ki je pritekla iz prebodene strani, jo hranil kot velik zaklad in jo je prinesel seboj v rojstno mesto Mantovo. Da bi pa ta dragi zaklad ob preganjanji Neronovem onečastenja obvaroval, ga je v posodici s priloženim napisom zakopal v zemljo. L. 804 pa so se na tistem kraju, kjer je bila sv. Kri zakopana, čudežne reči godile, da se je papež Leon III. sam podal v Mantovo to preiskovat. V

¹ Glede te sentence primeri tudi I. Kor. 15, 45. sq. z dotičnimi opazkami.

² Krist. življ. II. 378.

njegovi pričujočnosti se je zaklad vzdignil, natanjko preiskal, in slednjič v cerkvi sv. Andreja v Mantovi izpostavil vernikom v počeščenje. Za papeža Leona IX. pa se je ta zaklad razdelil tako, da je bil en del papežu, eden cesarju in eden Mantovi pripuščen.

Po smerti teh je prišel en del kakor dar pobožne princesinje Judite v Weingarten na Virtembergkem, kateremu samostanu se je l. 1090 s posebnimi pismi za vselej prepustil.

Izročilo ve tudi o drugih svetinjah dragocene kervi, tako na otoku Reichenau pri Konstancu; potem v mestu Brügge na Flandernskem, ktero je Teodorih, grof Flandernski, od Balduina, jeruzalemskega kralja, prejel v dar; to so neki ostanki sv. kervi od sv. trupla, preden je bilo pokopano. Tudi v Stams-u na Tirolskem hranijo dragoceno svetinjo tiste kervi, ki jo je po izročilu Marija Magdalena na Kalvariji pri križu zbrala.¹

Pa naj si bo že s temi svetinjami kakor hoče, to je nedvomljivo, da so se po njih čudeži godili, da se je ona (sosebno) o petkih tajala in lepo rudeča postajala, da so bolniki zdravje zadobivljali; da so se ravno sv. Kervi v čast cerkve in kapele zidale in je ljudstvo od blizo in daleč k njej romalo ter neštevilno gnad prejemalo. Zgodovinsko gotovo je, da so v raznih krajih že pred 1500. obhajali z duhovnimi molitvami in mešo „praznik dragocene kervi G. N. J. K.“, kar je v novejših časih cerkev za vse kraje vpeljala.

Mnogoteri učenjaki in zgodovinarji pa mislijo, da te svetinje izvirajo od tod, ker se je večkrat primerilo, da je iz britke martre, iz sv. hostije, kri pritekla, ko so jih Judje ali pagani iz zasramovanja N. G. Zv. ranili. In take čudežne sv. kervi se res hrani na več krajih.²

Pa naj si bo to že tako ali tako, katolijska cevkev modro ravna, da je v počeščenje sv. Jezusove Kervi poseben praznik vpeljala in da nas k temu češčenju spodbuja, česar se bomo še bolj prepričali, ako prevdarimo

II. Čeno sv. Kervi Jezusove. To pa bomo zvedeli naj prej iz ust Zveličarja samega.

1. Pri zadnji večerji je vzel Jezus — kakor sv. evangelje (Mat. 26, 26—28.) pripoveduje, — kruh in ga je posvetil, in razlomil ter dal svojim učencem in je rekel: „Vzemite in jejte; to je moje telo. In je vzel kelih, je zahvalil, in jim dal rekoč: Pijte iz njega vsi: Zakaj to je moja kri nove zaveze, ktera bo za njih veliko prelita v odpuščenje grehov.“ Pri kruhu ni rekel: To je moje telo, ktero bo darovano v odpuščanje grehov, kakor bi hotel reči: telo je le posoda sv. Kervi, ki se bo morala ubiti. Bistvo daru je imela biti sv. Kri, ko se je iz telesa prelivala.

Ko je pa to daritev obljuboval, je rekel (Jan. 6, 54): „Res-

¹ cf. Theopista 1856 str. 66—68. obširno, ² l. c. 68 sub. nota 2.

nično vam povem: Ako ne bote jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove kervi, ne bote imeli življenja v sebi.“ „Jes sem živi kruh . . . Ako kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj; in kruh, kterega bom jes dal, je moje meso“ . . . (v. 51, 52.) Meso Sinu človekovega pa je živo meso. On tudi imenuje kruh, ki ga nam daje, živi kruh, tedaj je v njem tudi njegova sv. Kri. Kristus bi bil tudi lahko rekel: To vino sem jes; kdor mene pije, bo živel.

Kri Kristusova je tedaj on sam. Ona ima božjo ceno; po zedinjenji Jezusovega božanstva ž njegovim človeštvom, je postala božja kri, da lahko rečemo: Bog sam je za nas svojo kri prelil.

Ako reče človek: Jes sem pripravljen svojo kri dati za Boga in domovino, nič družega ne reče, kakor jes sem pripravljen, samega sebe darovati.

Če Zveličar pravi: Moja kri bo za vas in za njih veliko prelita — (cf. Mark. 14, 24. Luk. 22, 20.), ni to nič družega, kakor jes sam se bom za vas daroval. Ta kri je bila že posvečena v vstvarjenji po sv. Duhu, posvečena s sv. dušo Jezusovo, ker deležna njegovega božestva.

Sv. cerkev nas uči, da je Kristus v vsakem koščeku sv. hostije in v vsakej kapljici sv. kervi popolnoma, resnično in bistveno pričujoč kakor Bog in človek, z dušo in telesom, s kervjo in z mesom; vsak del tedaj je ves Kristus Gospod. Kolikor kapljic sv. Kervi je bilo v njegovem telesu, tolikokrat je bil on sam. Glejte tukaj prelepe podobe njegove vsepričujočnosti v najsv. zakramentu! Kakor je on kot Bog povesod pričujoč, tako je kot Bogčlovek povesod tam, kjer se hrani njegovo sv. Telo, njegova sv. Kri v podobah kruha in vina.

Sv. cerkev pa nas tudi uči, da bi bilo, ako bi bil Kristus samo eno kapljo svoje sv. Kervi prelil, za odrešenje sveta zadostovalo, t. j. da bi bili odrešeni ne samo ljudje njegovega časa, ampak tudi vsi, ki so pred njim ali bodo za njim živeli.

In pa tudi v resnici, saj ima kot božja kri neskončno ceno.

Mislimo si, zemlja bi še milijon let stala ter neštivilne milijone ljudi imela, in vsak zmed teh bi toliko smertnih grehov storil, kakor je peska ob morskih bregovih, ena kaplja sv. kervi bi jih lahko z Bogom spravila, ako bi svoje grehe resnično obžalovali ter se za-nje pokorili. Kapelj sv. Kervi pa je neštivilno veliko, in vsaka za-se že neskončno blago. Koliko bogastvo odrešenja nam je Bog pripravil! Tako je spolnjena obljuba prerokova: „Pri Gospodu je obilno odrešenje.“ (Ps. 129. 7.)

2. To nebeško dobroto pa bomo še bolj visoko cenili, ako se ozremo na njene predpode.

Ko je Bog hotel Izraeljce iz Egipta peljati in terdovratnega Faraona z vsemi šibami ni omečil, je še zadnjo kazen poskusil. V eni noči so imeli vsi pervorojenci umreti. — Izraeljcem pa je Bog po Mojzesu zapovedal, naj enoletno brezmadežno jagnje zakoljejo, naj ž njegovo kervjo vrata pomažejo, potem bo šel smertni angelj mimo njihovih hiš. Storili so tako in ni eden izraeljskih pervencev ni umrl, iz hiš Egipčanov pa se je razlegal jok in stok. (II. Moz. 12.)

Če je tedaj kri jagnjetova, ki je bila samo podoba sv. Kervi Jezusove, Izraeljce telesne smerti rešila, ali ne bo kri Zveličarjeva v stanu nas večne smerti oprostiti? ¹

Isto velja o velikonočnem jagnjetu, ki se je vsako leto darovalo, in s čegar kervjo se je ljudstvo in svetišče tempeljno škropilo, kakor tudi o vseh klavnih daritvah v odpuščenje grehov. O tem pa piše sv. Pavelj v listu do Hebr. 9, 11. tega praznika: „Kristus je pristopil kakor veliki duhoven prihodnjih dobrot skozi višji in veliko boljši šotor, kateri ni z roko storjen . . . tudi ne s kervjo kozlov ali juncev, temuč je z lastno kervjo enkrat v svetišče šel, in je večno odrešenje našel. Zakaj če kri kozlov in juncev in potreseni junčin pepel ognjušene posveti v telesno očiščenje: koliko bolj bo kri Kristusa, kateri je po sv. Duhu sebe brez madeža Bogu dal, našo vest očistila od mertvih del, da bomo služili živemu Bogu.“

Ob letnem spravnem prazniku je daroval veliki duhoven tele za svoje grehe, enega kozliča pa za grehe ljudstva, z darovavno kervjo pa je šel v presvetišče ter pokropil tla pred škrinjo zaveze (3. Moz. 16.) — vse v očiščenje ljudstva. Ako je bila ta kri živalska toliko vredna, da je očiščevala grehov, koliko večje cene v očeh božjih mora biti kri nebeškega Jagnjeta!

Lepa predpodoba je bila voda ob občnem potopu. Z grehi je bila omadeževana zemlja; nebeške zatvornice so se odperle in so vso nesnago odplavile, da so le rešeni pravični z Noetom pred oltarjem k Bogu roke povzdigovali. — Z grehi je bila zemlja oskrunjena in zatvornice Jezusovih ran so se odperle in morje zveličanske kervi je priteklo in zemljo opralo, da odrešeni pred oltarji služijo živemu Bogu.

In ker smo rekli, da vsaka kapljica sv. Kervi bi bila lahko svet odrešila, moramo pač terditi, da se je s Kalvarije v resnici morje zveličalne kervi razlilo.

Kako bi kristjan ne stermel nad tem neprecenljivim zakladom, kako bi ne občudoval neskončne božje ljubezni in usmiljenosti! Zato razumemo, zakaj nam kliče sv. cerkev: „Kristusa, Sina božjega, ki nas je s svojo kervjo odrešil, pridite, molimo!“ Kar bomo tem rajši storili, ako se bomo zavedali sa du te svete kervi.

¹ cf. LL. II. Noct. in officio Sanguinis D. N. J. C.

III. Najboljše za človeštvo pa je to, da zamore uživati sad sv. Kervi. In takrat, ko je ona tekla, je res začel zoreti zlahten sad, ktereга se sleherni lahko vdeležuje.

a) Pred vsem je sv. Kri Jezusova zemljo posvetila; prekletstvo, ki ga je bil Bog zavoljo Adamovega greha črez njo izrekel, odvzela ter blagoslov črez njo razlila. — Kakor pri sv. kerstu voda le črez glavo kerščenčevu teče, pa vendar vse telo in vso dušo posveti, tako je prejela zemlja na Kalvariji svoj kerst kervi. Le tamkaj na težkem, s ternjem posutem križevem potu Zveličarjevem je tekla sv. Kri, pa prekletstvo je bilo od vse zemlje odvzeto, vsi ljudje, ki so in bodo na njej živeli, so se vdeležili tega blagoslova, ki ga tudi neprenehoma prejmljejo v kličočih, spremljajočih in dopolnjujočih gnadi božji. Ta blagoslov pa raste v vsakem človeku v tistej meri, v kakoršnej sledi tej gnadi, ki pripravlja za zveličanje. In ravno tega zveličanja studenec teče v sv. Kervi Jezusovi, tako da se bodo tudi tisti, ki ne poznajo Kristusa, ki niso slišali o njem, ako sicer žive po natorni postavi, ki je pisana v človeškem sercu in sploh hrepené po resnici in zedinjenji z Bogom, sadu sv. Kervi vdeležili ter se ravno po njej zveličali.

b) Nam podučeni kristjanom, po sv. veri razsvitljenim, se pa sad sv. kervi posebno lepo razodeva v sv. zakramentih. Kaj so sv. zakramenti? To niso samo zunanja znamenja, kakor marsikteri v svoji nevednosti misli, ne samo vidne ceremonije, mimogredoči obredi cerkveni, ne, to so milostni studenci sv. Kervi. Sedemkrat, kakor smo v vvodu slišali, je Kristus prelival svojo kri in sedem potokov milosti je ravno s tem odperl, da zamore človeštvo v njih zajemati blagor svojim dušam. — Zakramenti so tako rekoč nova razodenja božja, razodenja sadov tiste gnade, ki bi sicer ljudem bila neznana. — Zakramenti so nadaljevanje 33 letnega življenja Jezusovega, kakor skrivnostno zdaj Kristus biva v svoji cerkvi. Kolikokrat kristjan prejme kak zakramen, tolikrat ga Kristus obiše; in v sredi med nami je brez prenehljeja v oltarnem zakramentu. — Zakramenti so tako rekoč posode sv. Kervi, ktere Kristus povsod postavlja, kjer njegovi mešniki sveto službo opravljajo. — Zakramenti so sedmeri vodotoči, skozi ktere priteče sv. Kri v naše duše; v vsakem zakramentu se vdeležimo sadu te sv. Kervi, ki nas očiščuje in posvečuje. Preobširno bi bilo vam zdaj posamezne gnade sedmerih zakramentov razlagati in so vam tako že večinoma znane. Na mesto vsega družega dokazovanja in pojasnovanja, kako se z nami godi v sv. zakramentih, posebno sv. pokore in rešnjega Telesa, omenjam samo to, kar se bere v življenji sv. Magdalene Paciške¹ Ta svetnica je nekđaj v duhu videla, kako je kri iz Jezusovih ran kapala na njene sestre, ki so pri spovednici klečale, kako jim je serca čistila

¹ Nebeška krona str. 62.

in jih z milostmi napolnovala. To videvši, vzklikne ta ljubezni plamteča in po Kristusovi kervi toliko hrepenéča devica, rekoč: „Tudi meni, tudi meni, o Gospod!“

c) Sad sv. Kervi Jezusove pa se še posebno zajema v daritvi sv. maše, ki je središče vse službe božje. Kristus je v svoji ljubezni zapovedal, da naj se spomin njegovega terpljenja in smerti obhaja do konca dni. Kako srečni smo mi kristjani, ki nam še vedno teče sv. Kri v očiščevanje naših duš! To pa se godi pri vsaki sv. maši. To nam spričuje sv. Avguštin, ki pravi: „Pri sv. maši se po duhovno preлива za grešnike Jezusova kri.“ Sv. Krizostom pa piše: „Jagnje božje je za te zaklano, kri teče po duhovno na oltarji in ta kri v kelihu se zajemlje iz neomadežane strani Kristusove zato, da bi bil ti očiščen.“¹ To pojasnovaje pravi nek pisavec: „Kristus je enkrat svojo kri vidno in bolešno prelil, in tedaj nismo bili pričujoči. Pri sv. maši pa se slednji dan to prelivanje kervi nevidno ponavlja, saj tu se nevidno ranijo njegove roke, prebodejo noge, odpre se njegova stran in iz vseh teh ran teče njegova kri. Njegove neskončne zasluge pa si lahko v prid obračamo z gorečimi željami, s kesom in z žalostjo nad grehi, s sv. obhajilom, posebno pa z obiskovanjem sv. maše.“ Te besede nam kažejo pot, ki nas pripelje do sadu sv. Jezusove Kervi. In pisavec še pristavi: „Pri sv. maši zajema mašnik z besedami, ki jih izgovarja pri spreminjevanji, sv. Kri iz Kristusove strani, da tebe ž njo opere, posveti in ti pridobi odpuščenje grehov.“ Učeni Peter Natalis vse to poterjuje, ko piše: „V kelihu je ravno tista kri, ki je Kristusu tekla iz strani, daruje se tu zopet na duhovni način v odpuščenje naših grehov, kar razodevajo besede pri spreminjevanji: To je kelih moje kervi, ki bo za vas in za njih veliko prelit v odpuščenje grehov.“

Kolika ljubezen N. G. J. K. blišči iz te velike skrivnosti do nas ubozih grešnikov! Za nas pa je največja milost to, da se ta sv. Kri izškropi čez naše duše in kliče usmiljenja in pomoči za nas.

Tega nas uči sv. Janez (apoc. 1.) rekoč: „Kristus nas je ljubil in nas opral od naših grehov v svoji kervi.“ Kje pa se še zdaj to godi, nam pove sv. Pavelj (Hebr. 12.) rekoč: „Pristopili ste k Jezusu, Sredniku nove zaveze in k očiščevalni kervi, ktera bolje govori kot Abelnova.“ Pri sv. meši pa ravno pristopamo k svojemu sredniku in besedniku, Jezusu, in tamkej on, kakor je nekdaj Mozes izraeljsko ljudstvo škropil s kervjo zaklanih žival, tudi naše duše kropi in opira s svojo kervjo. In to duševno poškropljenje nam več koristi, kakor bi koristila zgolj telesno. Saj to že iz tega razvidimo, ker so bili beriči z zbranimi Judi pri križanji pokropljeni z božjo kervjo na rokah in obrazih in po vsej obleki, pa se vendar niso ni očistili, ni spokorili, ampak še bolj oterpneli. Ko bi bil pa

¹ cf. Razlaga sv. meše po Cochemu. Ta predmet obširno v 10. poglavji.

terpeči Jezus pokropil njih duše, bi jih gotovo s tem omečil, spreobrnil in očistil. Malo bi nam koristilo, ako bi se telesa nam pokropila, veliko pa nam koristi, ker se po duhovno naše duše kropijo z rožno kervjo Jezusovo ter posvečujejo, da so deležni nebeške lepote.

V dokaz, da se pri sv. maši duhovno, nevidno za naše oči, sv. Kri preliva ter naše duše očiščuje, je Bog enkrat dopustil naslednji čudež.

V življenji papeža Urbana IV. se bere, da je bil krog l. 1263 v mestu Bulzinu na Laškem duhoven, ki je izgovorivši pri povzdigovanji nad sv. hostijo besede, po satanovem motenji začel dvomiti, če je ta hostija pravi Kristus. Mislil je sam pri sebi: Saj nič ne vidim od tega, ne voham in zapazim nič; tedaj ni res, da je Kristus, ampak je le sam kruh. Na ta način ni samo dvomil, temuč tudi tajil pričujočnost Kristusovo, zabredel tedaj v krivoverstvo, vendar je še nadaljeval sv. mešo in povzdigoval sv. hostijo. Pa kaj se zgodi? Iz povzdignjene hostije je začela kri teči, kakor rahel dežek iz oblakov rosi; nad tem se je prestrašil tako močno, da ni vedel, kaj bi počel. Stal je nekaj časa nepremakljivo ter začuden gledal, kako milo je tekla iz sv. hostije lepo rudeča kri. Pričujoče ljudstvo to zapazivši je bilo tako ginjeno, da je začelo na glas klicati: „O sv. Kri, kaj pomenja to? O božja Kri, kdo je vzrok tvojega prelivanja?“ Drugi zopet: „O lepo rudeča Kri, teci na naše duše in umij nas naših grehov. O draga kri; odpusti nam naše grehe in kliči k Bogu za odpuščenje!“ Eden kliče to, drugi uno, eden se terka na persi, drugi toči solze. Med zmešanim krikom ljudstva se duhoven zopet zave, spusti sv. hostijo ter jo hoče položiti na korporale; vidi pa, da je tako pomočen s sv. kervjo, da je še komaj prostorček, na ktereга zamore položiti Jezusa v podobi sv. hostije. — Naenkrat so se mu odperle notranje oči; spoznal je svojo nevero ter jo serčne obžaloval. Maševal je sicer dalje, pa s tolikimi solzami, da je moral večkrat jokaje prenehati. Po zavživanji zloži korporala, ga zakrije, kakor je mogel in hoče veliki čudež zakriti. Toda po sv. maši vre ljudstvo k njemu, vprašaje ga, kaj je bilo, in ako je bilo v resnici, kar so videli. Primoran je korporale razgerniti in pokazati. Ko ga pobožno ljudstvo vidi vsega kervavega, je tako presunjeno, da pade na kolena, se na persi terka, britko joka in kliče božje usmiljenje. Ta dogodek se je hitro razširil, da so ljudje vreli v Bulzino in hoteli videti ta čudež. Ko papež Urban IV. to zve, pokliče dotičnega mešnika k sebi. Ta pride z velikim strahom ter prosi odpuščanja. Papež ga vprašajo, kaj je hudega storil; ta jim razloži svojo dvombo in prelivanje sv. Kervi ter pokaže kervavi korporal. In papež zaukažejo na čast sv. Kervi v Bulzinu krasno cerkev zidati ter zapovejo, da naj se korporal tam shrani in vsako leto na dan čudeža v slovesnem sprevodu nosi.

Kar se je zgodilo v Bulzinu pred stoletji, to se godi, — kakor

nas sv. vera uči — vsak dan pri sv. maši; da teče iz hostije in keliha sv. Kri kot pohleven dež iz oblakov, pa ne na zemljo, tudi ne na človeške glave, ampak na serca, duše in misli kristjanov; in ne samo na pobožne, temuč tudi na hudobne. Pobožne očiščuje in lepša, stori jih rodovitne za dobra dela, okrepčuje v slabostih, hladi žerjavico skušnjav. Hudobne si pa prizadeva pobožne storiti, oterpnjena serca omehčati, grešnike spokoriti in vsem sovražnikom Kristusovim ponuja milost in božje prijateljstvo. Kako bi si sicer pri toliki spačenosti sveta mogli razložiti, da ga Bog ne kaznuje, kakor s tem, ker sv. Kri, ki se preliva na naših oltarjih, kliče za milost in zadržuje pravično jezo božjo. Abeljnova kri je nekdanj klical v nebesa za maščevanje, družega Abeljna kri — Kristusova pa kliče za usmiljenje.

Glejte to je neprecenljivi sad daritve sv. maše.

Sklep.

Tako, bogoljubni kristjani, smo danes slišali, kaj da je sv. Kri, kolike neskončne cene je in kako bogate sadove nam neprenehoma zori.

Če je pa temu tako, potem pa mi z vse drugim mišljenjem, kakor nekdanj zaslepljeno ljudstvo judovsko pred Pilatom, ponavljajmo njegove besede: „Njegova kri naj pride na nas in na naše otroke!“ Pred altarjem, kjer Jezus svojo kervavo daritev še vedno po duhovne opravlja, ponavljajmo ravno tisti klic! Tvoja kri, o Jezus, naj pride na nas, naj pride čez vse kristjane, naj pride čez vse ljudi, naj pride čez vse grešnike, da bodo vsi v Tebe, našega odrešenika verovali, v Tebe upali, Tebe ljubili ter po Tvoji prelitni kervi večno zveličanje dosegli. Amen.

VII. postna pridiga.

Spomin terpljenja G. N. J. K. Pro festo Commemorationis Passionis C. J. N. C.

(Britka martra — vabilo k zaupanju.)

„Mene pa Bog varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa.“ (Gal. 6. 14.)

V v o d.

I. V zadnjih dveh postnih pridigah Vas pa ne popeljem dalje kakor do zadnjih dveh kapel te naše cerkve, danes na desno k altarju sv. Križa, prihodnjič za sklep pa na levo k altarju žalostne

Matere Božje. Dva praznika izmed skrivnost bridkega terpljenja namreč vam imam še pojasniti. Šest skrivnost smo že prevdarjali, namreč: spomin Molitve G. N. J. K. na oljski gori, — spomin presv. Ternjeve Krone G. N. J. K., — spomin sv. Sulice in Žeb-ljev G. N. J. K., — spomin presv. Tančice G. N. J. K., — spo-min presv. peterih Ran G. N. J. K., — in spomin dragocene Kervi G. N. J. K. Ostaja nam tedaj še „Spomin Terpljenja G. N. J. K.“ ki se po naši škofiji obhaja v torek po nedelji šestdesetnici (seksage-sima) in „Praznik 7 žalosti Matere božje“, ki ga sv. cerkev cvetni petek obhaja. In ravno za ta dva praznika nam ponuja ta hiša božja naj-boljša predmeta v premišljevanje. Kolikorkrat stopite v to svetišče, zagledate v zadnji desni kapeli „Jezusa na križu in spodaj podobo žalostne Matere božje z mečem v persih“, v levi pa „Marijo pod križem z mertvim Jezusom v naročji.“ Primerno bo torej za nas, ako zadnja dva barta obstojimo pri teh dveh oltarjih ter poslušamo, kaj nas te znane in tako presunljive podobe učé.

2. Da danes obstojim pri oltarju sv. Križa ter se z vami oziram v najbolj dragoceni zaklad, ki ga zemlja ima, v britko martro, mi daje povod tudi današnja tiha nedelja, ki se v cer-kenem jeziku imenuje „Dominica passionis“ t. j. nedelja terpljenja“, zato ker se cerkev še bolj globoko vtopi s svojimi molitvami in obredi v premišljevanje Kristusovega terpljenja in tiho žaluje zavoljo pregreh, ki so Jezusu toliko britkosti prizadejale ter ga na sramotni križ pribile. S tem, da cerkev zakrije britko martro, našo pozornost še bolj na-njo obrača ter hoče reči, ako je sv. Križ tvojim telesnim očem zakrit, ga moraš pa toliko bolj opa-zovati z duhovnim očesom ter se učiti na njem koristnih nauk za svojo dušo, občudovati v njem nepopisljivo ljubezen svojega Zve-ličarja. Saj je ravno bridka martra središče, v katerem so vse resnice naše sv. vere zedinjene; na njej je z božjo kervjo za-pisan nauk o grehu in gnadi, o pravici in usmiljenji. „Križ je tista šola, kjer je Mojster sam učil — pravi sv. Avguštin — celo les, na katerem je visel, je v prižnico spremenil.“

3. Zato pa sv. cerkev to središče vsega terpljenja in za-popadek vseh nauk božje ljubezni in usmiljenosti posebno zdaj pred oči postavlja, kakor bi nam hotela z aposteljnomo (Hebr. 12, 2.) klicati: „Glejmo na začetnika in dokončevalca vere, na Je-zusa, kateri je za sebi predpostavljeno veselje križ preterpel.“ — O radi se moramo ozirati va-nj ker nas ravno s križa, na katerem je povišan, tako ljubeznjivo k sebi kliče ter tudi nam po kratkem terpljenju nebeško veselje obeta. Mi pa se, kakor apostelj pravi, ne smemo z drugim hvaliti, kot s križem G. N. J. K. in tudi družega nam ni treba znati kakor Kristusa križanega; saj pri njem najde sleherno serce tolažbo in sladkost — pogled na britko martro, na podobo križanega, spodbuja serce k zaupanju.

Kdo ne bo presunjen, — vpraša sv. Avguštin in za njim sv.

Bernard — z nado in z zaupanjem, če opazuje telo in podobo Križanega: to glavo, nagnjeno k poljubljeju, — te rame, razprosterete k objetju, — te roke odperte k dajanju, — to serce, odperto k ljubljenju, — te noge, pribite, da bi pri nas ostale, — to celo telo, na vseh udih raztegnjeno, da bi se nam popolnoma darovalo!

Kdo bi tedaj ne postal in ne pogledal na začetnika in dokončevalca vere, Jezusa na križu, če ga on ves tako ljubeznjivo k sebi vabi?

Zato pa mi danes in vselej „Spomin Terpljenja G. N. J. K.“ najboljše obhajamo, ako se na središče tega terpljenja, na britko martro oziramo.

Britka martra je šola zaupanja — to je danes predmet našega premišljevanja.

Razlaga.

Kralj David je v preroškem duhu pel: „Naš Bog kraljuje z lesa doli.“¹ Ako svojega Gospoda Zveličarja na križu opazujemo ter si v spomin pokličemo tiste grozovite prizore, ki smo jih deloma v prejšnjih pridigah slišali, deloma pa so nam že sicer iz terpljenja Kristusovega znani, se nam na prvi pogled pokaže le zaničevanje in poniževanje, sramotenje in preziranje, muke in terpljenje; — pa kolikor bolj ga z duhovnimi očmi opazujemo, toliko lepši se nam kaže njegova slava in čast; neka čudežna moč izhaja iz njega, ki serca človeška zmir bolj k sebi vleče, jih hoče krog sebe zbrati ter jih vse srečne storiti. In tudi v tem pomenu veljajo prerokove besede, da Gospod z lesa kraljuje nad nami. In v resnici, kolikor bolj ga ogleduješ, s toliko večjo, sladko močjo te vleče k sebi, naj se znajdeš v kakoršnih si bodi okoljščinah. Britka martra sladko zaupanje vliva v serce.²

1. Kdo bi ne bil prešinjen k nadi in zaupanju, če na britki martri opazuje tisto glavo, ki je nagnjena k poljubljeju!

Samo eden zmed 4 evangelistov pri smerti Jezusovi s posebnim povdarkom omenja, da je z nagnjeno glavo svojo dušo izdihnil. (Jn. 19, 30.) Prav natorno je, da se v smerti glava nagne; zakaj pa je vendar sv. Janez to še posebno omenil? — Znano nam je, da je sv. Janez učenec ljubezni; — in zato je, tako smemo sklepati, tudi ta beseda nek migljej ljubezni. Učencu ljubezni je sv. Duh navdihnil, naj o poklonjeni glavi govori, da bi mi vsi v tej nagnjeni glavi migljej in vabilo ljubezni našli, — ljubezni Jezusove, odrešivne ljubezni, ki je bila in je še vedno naklonjena posebno ubogim grešnikom.

O tista molčeča, na pol odperta usta britke martre še vedno

¹ cf. Hym. „Vexilla Regis.“ et psl. 95, 9. po septuaginti. ² cf. nonnulla Costa: Dem Herzen Jesu! pg. 213 sq.

kličejo grešniku: Pridi semkaj — dopolnjeno je — težko delo, tebe z razžaljenim Bogom spraviti, te zveličati, je dopolnjeno! — Greh je izbrisan, gnada se začne, — pridi in prejmi sveto zastavo sprave, pokoja in prijaznosti, pridi ter sprejmi moj poljub!

Pa stoj, ti grešnik! — Premisli poprej, ali se ne derži še tvoje duše grešna nesnaga; li ni v tvojem sercu še polno raznih strast, ali ne razsaja v njem sovraštvo in jeza, škodoželjnost, maščevalnost, lakomnost, pohlepnost, nečistost? . . Nikar ne posnemaj Juda Iškarijota, da bi se z grešnim srcem, s hinavskim srcem približal Zveličarju ter ga poljubil! Osoda, grozna osoda, ki je Judeža zadela, bi tudi tebe prehitela. Ne derzni se, svetim ustnicam Gospodovim se približati, dokler ni tvoje serce oprano s spokornimi solzami in dokler ni kri nedolžnega Jagnjeta v sv. zakramentih zadnji madež tvoje duše izprala.

Zakaj ne vsacemu grešniku, ampak le skesanemu spokorniku miga nagnjena glava in kličejo molčeča usta: Prejmi moj poljub! — Pojdi v miru in nikar več ne greši!

2. Kdo ne bo prešinjen nade in zaupanja, če opazuje te rame (roke), ki so razpete za objem? — Kakor vabi priklonjena glava spokorno serce k sebi, tako vabijo razprosterte rokekušano serce, naj se nikar ne preplashi.

Nevesta v visoki pesmi (2, 6.) govori o ženinu: „Njegova levica podpira mojo glavo, in njegova desnica me objema.“ Kristjani! Tudi naša glava semtertje klone, da bi zadremala v grešnem spanji. V teh važnih trenutkih pa, ko te sovražniki tvojega zveličanja: svet, satan, meso stiskajo in skušajo, obrni svoj pogled, svoje zaupanje na levo roko Gospodovo — ki ti pomenja gnado, podpirajočo naše življenje! Saj imaš, ako bi se ti tudi nemogoče zdelo skušnjavam se zoperstavljeni, toliko gnade od svojega Boga, kolikor je treba, da jo zmagaš, da prestaneš boj življenja. In glede gnade nauk sv. cerkve poterjuje, kar pravi nevesta v vis. pesn.: „Njegova levica me podpira“ — gnada božja me podpira.

Ko je bila nekdanj sv. Frančiška Šantalska hudo skušana in je v veliki dušni britkosti zdihovala, je svoj dušni stan sv. Francu Saleziju, svojemu duhovnemu svetovalcu, razodela ter mu to-le pisala: Častitljivi oče! Grozne skušnjave in dušne britkosti me stiskajo, ki se ne dajo izreči; in jes ne najdem pomočka in hladila zoper nje drugače, kakor da neprenehoma svoj pogled v Križanega obračam in se po otročje v njegovo naročje zatečem.¹ In ravno tukaj je našla najboljšo zavetje; kolikor bolj se je ozirala v Gospoda, toliko manj nepokoja in strahu je čutila v sebi, v terdnem zaupanju, da jo branijo njegove roke, gnada Zveličarjeva.

In nevesta v vis. pisn. pristavi: „Njegova desnica me bo

¹ Mehl. Beilsp. I. 547.

obbjela.“ Da, gotovo, če se bom zdaj, ko me njegova milostna roka podpira, gnade zvesto posluževal, če bom stanoviten in skušnjavo premagal — potem me bo njegova desnica že tukaj, posebno pa tam v nebeškem veličastvu objela. Da, o mili Jezus, mi poznamo tvojo ljubezen do nas, razumemo tvoje veselje, kako hitiš z odpertima rokama, da bi svojega zvestega služabnika, ki se je zanašaje na tvojo pomoč bojeval zoper sovražnike zveličanja, objel ter mu podelil prijateljski poljub? Ó kako dober si, ker nam vedno stojiš na strani v vseh skušnjavah, ti nas boš poplačal po prestanem boju z večnim objemom, tako da se spolni tvoja beseda: „Blagor človeku, ki preterpi skušnjavo; ker skušen bo prejel krono življenja, ki jo je Bog tistim obljubil, ki ga ljubijo,“ (Jak. 1, 12.)

3. Kdo ne bo prešinjen nade in zaupanja, če opazuje te roke (dlani) odperete za dajanje! — Roke Zveličarjeve se odpirajo prosečemu sercu.

Stisnjena roka (pest) je podoba skoposti, ktera vse, kar ima, nevoščljivo v krempljih derži; odperta roka (dlan) je pa podoba dobroteljnosti in radodarnosti; zato rečemo tudi človeku, od ktereга pričakujemo kakega milodara, naj bi odperl svojo blago roko.

In naš Gospod na križu jo je odperl, pa ne samo to, on si jo je pustil celo prebosti z žebli ter pribiti na križ. Tako ste njegove dlani — pravi nek učenik — kakor dve posodi z luknjičastim dnom, ki nič ne obderžé, kar se va-nje vlije. Kako bogato pa je nebeški Oče v prebodene roke svojega Edinorojenega gnade izlil! Kristus pa — to oznanujejo njegove roke — noče nič obderžati; skozi njegove dlani naj se zopet gnada pretaka v proseče roke, ki se z zaupanjem krog križa zbirajo. In njegove prebodene, odperete roke so pomenljiva podoba njegovi tolažilni besedi: „Prosíte in se vam bo dalo — dobra, potřešena, zverhana mera se vam bo dala.“ (Jan. 16, 24. Luk 6, 38.)

Pri pogledu teh odpertih rok križanega Zveličarja lahko veselo zakličemo s sv. Bernardom: „Žebelj, ki ga je prebodel, je ključ, ki meni odpre“ — vse zaklade Gospodove gnade.

Zraven Jezusa sta bila križana dva razbojnika. V svojem terpinjenji sta se različno obnašala. Levi je z drugimi hudobneži nedolžnega Zveličarja zasramoval in terdovraten ostal; desni pa vse to terpinčenje videvši in prepričan, da Jezus po nedolžnem terpi, je bil v serce ganjen, skesani zdihljeji se mu vzdigujejo iz persi in s spokornim, žalostipolnim glasom poprosi Zveličarja: „Gospod, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo!“ In prosečega serca Jezus ni od sebe pahnil, temuč ga je že bolj k sebi potegnil, ga še bolj z žebli svoje ljubezni seboj na križ pribil, tako da, ko je telo njegovo na križu z Jezusom terpelo, je pa duša bila oproščena vseh grešnih verig, in je za svojo skesano prošnjo prejela zverhano, potřešeno, popolno mero milosti, ko je zaslíšala

blage besede: „Resnično ti povem, še danes boš z menoj v raj!“ (Luk. 23, 39—43.)

Skoro enako se je po premišljevanji nedolžno terpečega Jezusa spreobernal velik grešnik. V nekem kraju je bil sv. misijon.¹ Ob sklepu se je kakor navadno sv. križ zraven cerkve postavil, da bi vernike spominjal na sv. misijon in na tiste dobre sklepe, ki so jih takrat storili. Še tisti večer, ko se je bila že pobožna množica razšla in je bil križ že osamljen, pride memo mož, ki se je vstavljajl vsem gnam sv. misijona in bil edini, ki ni prejel sv. zakramentov. Nehoté se zagleda v misijonski križ, ga opazuje ter bere na njem besede z zlatimi čerkami: „Jezus pa jaz.“ Kolikor bolj črez te tri besede premišljuje, toliko bolj spoznava svoje grešno življenje in tista primera med nedolžno terpečim Jezusom, ki ima svoje roke na križu razpete, kakor bi hotel vesoljni svet ljubeznjivo objeti in ga s tem klicati v svoje naročje, — in pa med njegovo z grehi obteženo vestjo ga je vznemirjala na vseh njegovih potih, terpinčila noč in dan ter mu ni dala pokoja, dokler je mešnika poiskal ter pred njim dolgo spoved črez vse življenje opravil. Ves pomlajen in s hvaležnim srcem hiti potem zopet k misijonskemu križu ter bere zdaj z vse drugimi sladkimi občutki tolažilno besedo: „Jezus pa jaz;“ zdaj sva si prijatlja.

4. Kdo ne bo prešinjén nade in zaupanja, ako gleda to serce, ki je odperto za ljubljenje!

„Na svojem sercu — pravi nek učenik — nam je Gospod dal videti, koliko in zakaj nas je ljubil. Na sercu je ranjen iz ljubezni do nas, da bi spoznali, kako njegova ljubezen res iz serca pride.“ Kristus nam to svoje serce odpre, da bi iz tega svetega studenca zajemali blagoslov in zaklade njegove ljubezni. Iz njegovega serca teče voda, ki nas očisti in prerodi za večno življenje; teče kri božjega Jagnjeta, ktera otroke ljubezni ozdravlja od grešnega strupa in tiste, ki jo pijo, hrani v večno življenje.

Po svojem odpertem sercu kliče tudi nam: „Ljubezen za ljubezen — serce za serce! Ljubečemu sercu sliši serce Križanega, zbog ljubezni odperto.

O duša kerščanska! glej kako ti Gospod za malenkostno ceno ponuja najdrajši zmed vseh biserov, — svoje božje in milostipolno serce za majhen dam tvojega ubozega serca!

Kako pa je zdaj tvoje serce! ali ga kaj lahko podariš Zveličarju, da bo na njegovej strani počivalo, kakor nekda Janezovo? O poglej ti kristjan v svoje serce, ktero ima v sebi vsega dovolj, le ljubezni božje ne, ali pa te celo malo!

Kje je tvoja ponižnost, tvoja krotkost, kje tvoje zatajevanje, kje tvoja vdanost, kje tvoja miloserčnost? Nasproti pa je tvoje serce polno sovraštva do bližnjega, škodoželjno, hlepeče po maščevanji,

¹ Das Kreuz von Dr. A. Kerschbaumer. Brixen 1874 pg. 19

lakomno je in se ozira le po posvetnem blagu, vse koperni po razuzdanem veselji; tvoje serce je polno nečistih želj in nagnenj, vse je omadeževano z ostudnimi greh!

In glej, s križa doli vsem kliče terpeči Zveličar: „Sin moj, hči moja, daj mi svoje serce!“ Ozri se na to moje prebodeno serce, ki je tebe tako neskončno ljubilo! Podari mi toraj svoje serce! — Daj mi svoje serce ti zakonski mož! Zakaj si ga meni odtegnil, zakaj si ga vsega dal svoji zaročnici, svojim otrokom, pozemeljskim skerbém; saj mora vender v prvi versti biti meni posvečeno in jaz ga bom tako oblagodaril, da bo vsem drugim tudi milo in dobro, — Daj mi svoje serce, ti žena; ki se trudiš noč in dan za svojo družino, le na-me tako rada pozabiš; Marta, Marta skerbna si in si veliko prizadevaš — pa le eno je potrebno. (Luk. 10. 41.) V prvi versti daj meni svoje serce in jaz ga bom z vsemi gnadami obsipal ter za vse tvoje podložne ljubeznjivega storil! — Daj mi svoje serce ti mladenič! ti dekle! saj tvoje bi ne smelo za družega goreti, kakor za Boga in za tiste čednosti, ki morajo zaljšati mladino! Čisto in lepo serce, v gnadi božji bliščeče serce mi prinesi; moje ljubezni plamteče ga bo razžarelo, da mu nobena grešna nevihta več škodovala ne bo.

Kdorkoli si svoje serce svetu dal, odvzemi mu ga še danes! — kdor si ga s pregrehami satanu zapisal, odtergaj mu ga koj! — in daj ga, zapiši ga svojemu Gospodu!

Tako nam kliče vsem to Jezusovo prebodeno, za ljubezen odperto serce z britke martre in nas hoče vseh imeti, da bi vsi v njem sladko počivali.

Kdo bi se torej zaupljivo ne bližal britki martri ter Jezusu ne spolnil goreče želje! In če bi bilo tudi tvoje serce kedaj žalilo Gospoda, sladko nado imaš, da bode pri Jezusovem vse spremenjeno, očiščeno in z ljubeznijo navdano.

5. Koga ne bo prešinila nada in zaupanje, če opazuje sv. noge Jezusove, ki so na križ pribite!

Ako bi se kak človek ponudil namesto svojega zvestega prijatelja iti v ječo ter mesto njega hotel dolgo v verigah zdihovati — o kako veliko ljubezen bi s tem pokazal!

A še večjo ljubezen nam je skazal Zveličar. Svojim sovražnikom je dovolil, da so njegove noge na križ z žebli pribili — in nam s tem pokazal, da hoče biti tako rekoč zavoljo nas vjet, in da se nobenemu, ki k njemu pride, noče odtegniti in se mu umakniti.

Te, na les pribite, noge Križanega — one slišijo zapuščenemu sercu, — one vsakemu govore: Če te vse na svetu zapusti, Kristus ostane pri tebi, njegova gnada in ljubezen ti ostane zvesta! —

Zato se nikar ne pritoži ti zapuščena duša, ako imaš veliko preziranje od sveta prestajati in družih britkost preterpeti; glej tudi tvoj Jezus je zapuščen od sveta in celo pribit na križ, da se

njegove noge več ganiti ne morejo. Le na britko martro se ozri, tudi ti boš ravno tisti odgovor prejel, kakor nekdanj sv. Janez, imenovan od Kriša. Ta svetnik je bil od vseh zapuščen, imel dosti terpeti, celo v ječo so ga vergli. Ko ga je v tej zapuščenosti hotela skoro nevolja premagati in je nekoliko maloserčen postal, je molil rekoč: „O Gospod, kaj tacega sem pač storil, da moram toliko terpeti?“ Ždelo se mu je, da je Gospod odgovoril: „Kaj tacega sem pa jes storil, da sem moral toliko terpeti?“ Ako te torej v tvoji otožnosti in zapuščenopsti hoče nevolja premagati, le poglej na britko martro, in najpravičnejši, po nedolžnem terpeči Jezus bo vse temne misli ti iz glave razpodil. Ti se ne boš čutil tako ubozega in zapuščenega, ker imaš njega blizo in še pribitega zato, da se ti nikdar ne odtegne. In kaj je tvoje terpljenje v primeri ž njegovim? Ti tožiš, da si reven; ali Kristus ni bil tudi reven? Še toliko ni imel, kamur bi glavo položil. — Ti terpiš telesne bolečine; pa gotovo ne večjih, kakor jih je Kristus prestajal. Tebe drugi obrekujejo; pa gotovo ne tako krivično, kakor so Odrašenika obrekovali. Ti si žalosten; kdo je večje žalost občutil kakor njegova duša?

Pridi torej ti zapuščena, žalostna duša kerščanska in objemi z Magdaleno te svete noge, ki so na križ pribite, potem si lahko brez skerbi in potolažena, kamurkoli obrneš svoje korake. Potem boš lahko z zaupanjem in z veseljem psalmistovim govorila: „Moj oče in moja mati (moji najljubši in najbližnji na zemlji) so me zapustili; ti pa, o Gospod (Jezus) si me sprejel. Ako bi torej tudi po smertni senc hodil, se ne bom bal hudega, ker si ti z menoj.“ (Ps. 26, 10.; 22, 4.)

6. In koga ne bo — rečem še slednjič — prešinjala nada in zaupanje, če opazuje to celo telo, na vseh udih raztegnjeno, da bi se nam popolnoma darovalo!

Vse telo Križanega je bilo raztegnjeno, da bi vsak ud deležen postal mučenja. „Od podplatov pa do temena ni nič zdravega na njem.“ (Iz. 1, 6.)

Koliko zaupanje, predragi! mora ta podoba v nas vzbuditi! Vsak ud terpi na resničnem telesu Gospodovem, zato da bi tudi vsak ud na njegovem duhovnem telesu, v cerkvi, deležen bil sadu njegovega terpljenja — saj ga je Bog za nas vse dal, saj se je sam za nas daroval! — In za vse in vsacega terpi zopet vse telo, da bi se vsega sadu terpljenja vsak vdeležil, — „za vsega (popolnega) človeka se je daroval, on, ki se je popolnoma (ves) daroval.“

Ker pa se je tako Kristus svoji cerkvi z vsem telesom popolnoma daroval, zato pa ona britko martro hvaležno časti in hrani kot največji zaklad. Zato pa tudi ona z aposteljnom Pavljem noče nič drugzega znati, kakor Kristusa križanega; zato se noče v ničemur drugem hvaliti, kakor v Križu Kristusovem. Zato se vojskuje ona vselej zoper vse sovražnike pod tem zmagovalnem ban-

derom; zato daje to kraljevo žezlo v roke svojim misijonarjem, da vladajo nad serci divjih ljudstev ter tako k Jezusu potegnejo zgubljene ovce. — Zato so pa vsi njeni zvesti otroci, izvoljeni svetniki, se vselej zatekali k tej zastavi in se pod njo vojskovali. V britki martri so zajemali svojo moč, krepost, nedolžnost, učenost, spokornost, ljubezen, sladkost, nebeški mir. Iz britke martre je sv. Avguštin zajemal visoko razsvitljenje cerkvenega učenika; sv. Frančišek Asiški serafovo ljubezen; Tomaž Akvinski globoko učenost; Alfonz Ligvorijan svojo gorečnost za zveličanje duš; Magdalena Paciška je v ognji ljubezni vsa gorela, ako se je na njo zmišlila; Alojzij, Stanislav jo je objemal, ter se navzel angeljske čistosti. Sv. Filip Benicij je na smertni postelji hrepeneče prosil svoje knjige, v kateri je vse svoje žive dni najrajše bral, in ta knjiga je bila britka martra.

O zato ti razumeš zdaj, kristjan moj! zakaj ti sv. cerkev te bukve naproti moli; zakaj britko martro vsem pred oči postavlja; zakaj jo veliki petek mešnik odkrije, visoko povzdigne, da jo vsi zamorejo videti ter zakliče: „Ecce lignum Crucis . . . Glejte les Križa, na katerem je zveličanje sveta viselo.“ Tudi vi, dragi moji, zdaj vsi spoznate, da nimamo večjega zaklada memo bridke martre. Sv. Križ nam milo povsod blišči, spremlja nas zvesto od rojstva pa do groba, in še takrat, ko se na pokopališču žalujoči ločimo od svojih predragih — le križ nam sveti govori, — da se vidimo gori nad zvezdami; — saj nam je ravno on, ki na križu visi, s svojim vstajenjem dal zastavo večnosrečnega življenja.

Sklep.

Ako torej, preljubi, stopite v to svetišče in pridete do kapele sv. Križa, o glejte na britko martro — „glejte na začetnika in dokončevalca naše vere, ki je za sebi predpostavljeno veselje križ preterpel.“ Saj nam je vsa podoba Križanega, kakor smo jo danes premišljevali, kot svet testament, ki ga nam je umirajoči Zveličar s kervjo zapisanega zapustil. Zgrudimo se vselej pred-nj ter sprejmimo hvaležno sveta poročila, ki nam jih njegova ljubezen še v smerti daje!

Ti skesano serce spokornikovo, ti se boš gotovo približevalo priklonjeni glavi, da ti podeli poljubljaj miru! —

Ti skušano serce boš pribežalo v naročje, ktero ti Jezus razprostira za varstvo in plačilo!

Ti proseče serce se boš veselilo rok Jezusovih, ki se ti odpirajo v podeljenje potrebnih gnad!

Ti ljubeče serce, boš imenovalo svojo last, svoj največji zaklad — serce Jezusovo, zavoljo ljubezni odperto!

In ti zapuščeno serce! okleni se nog svojega Gospoda — ter vsklikni z nevesto (vis. pesn. 3, 4.) „Inveni! Našla sem ga, ktereга ljubi moja duša; objela sem ga in ga ne izpustim“ — več nikdar. Amen.

VIII. postna pridiga.

Praznik sedem žalost Matere božje. — Festum septem Dolorum B. M. V.

(Premišljevanje Marijinih žalost — in njegov sad.)

„Velika kakor morje je tvoja bolečina.“
(Žalost. Jeremijeve 2, 13)

V v o d.

1. Leta 1809 je služil med vojaki v mestu Strasburg desetnik (korporal) Peter Pitois iz Burgundskega doma. Bil je hraber vojščak, med prvimi na bojnem polji. Ko se je pa njegov polk po bitvi pri Vagramu blizu Dunaja slavno vračeval v Strasburg, tistega vojaka niso pripeljali ranjenega temuč zvezanega v mesto, bil je namreč pred bitvo ubežal. Vojna sodba se zbere. „Kako je mogoče — so mu rekli — da si ti tako hraber vojak, s svitlo medalijo na persih, vendar vojno tako sramotno zapustil?“ Pa to začudenje je še večje, ko Pitois odgovori: „Nič mi ni zato žal.“

Bil je k smerti obsojen in v ječo odpeljan. O polnoči se odpro jéčina vrata, nek častnik stopi noter ter ga prime za roko. „Videl sem te bojevati se v bitvi Avsterlicu, prikupil si se mi in pridem še ob zadnji uri kot prijatelj k tebi. Odpri mi svoje serce, — ali mi nimaš ničesar povedati?“ „Nič“ — odgovori Peter. „Noben z Bogom, noben pozdrav za tvojega očeta, za tvojo sestro?“ — „Moj oče so že davno umerli, sestre nikdar imel nisem.“ — „Pa za tvojo mater?“ — vpraša ptujec dalje. „Ah ne izgovorite mi tega imena, — zakliče Peter kvišku planivši — kolikrat ga slišim, mi tako pride, da bi se moral jokati — a jokati mož ne sme.“ „Ti si preoster — odgovori častnik — pri spominu na svojo mater bi se sramoval solza.“ — „Kaj, tudi vi ljubite svojo mater?“ — o potem vam hočem vse povedati, le poslušajte!

Odkar sem na svetu, ljubil sem neizrekljivo eno bitje, svojo mater. Njo pak sem ljubil, kakor navadni ljudje ljubiti ne znajo, z vsem svojim srcem; bila je moje edino in vse. Ko sem moral v vojake, me je misel na ločitev od nje pripravila skoro k obupanju. Pa ona je zaklicala: „Sinko moj zlati, ako me ljubiš, stori svojo dolžnost.“ Šel sem, to besedo v sercu brané do sedaj. Vojakova dolžnost je pokorščina in spoznaval sem jo in boril se kot lev in kdor me je

videl kroglam nasproti hiteti, je pač rekel: to je mož pogumnosti in časti. Z večjim vzrokom pa bi bil moral reči: To je mož, ki svojo mater resnično ljubi. Kar pride pismo, da je moja draga mati zbolela. Prosim odpusta, a nisem uslišan. Jokal sem, a spomnil sem se njene besede: ako me ljubiš, stori svojo dolžnost! — in jes sem si solze obrisal. Kmalo potem sem zvedel, da je mati umerla; tu sem bil ves kakor zgubljen. Zapustim potem polk, da bi videl kraj, kjer je moja zlata mati zakopana. Tega nagona svojega serca nisem mogel premagati; pa zakaj? — poslušajte! —

Mi kmetje z burgundskih gora smo pripresti ljudje, nam manjka tiste olikanosti meščanske; namesto te pa imamo otročjo vero, katero meščani tudi prazno vero imenujejo. Taka vera je med drugimi tudi ta, da ima perva na grobu vzrasla cvetlica to moč, da, kdor jo utergera, umerlega nikdar ne pozabi in tudi od njega pozabljen ni. To cvetlico sem hotel na grobu svoje matere vtergati. Po težavnem potu v domačijo in po večtedenskem čakanju sem slednjič necega jutra, ko so se ravno prvi solnčni žarki prikazali, zagledal, kako se je na grobu maternem cvetka viš-njev-kaste barve razcvela. Bila je „spominčica“ ali potočnica. Vtergal sem jo ter hitel k polku nazaj naznanit se k zaporu, ker zdaj nisem imel več ničesar želeti.¹

2. Vi ste že vganili, dragi moji poslušalci, kaj sem hotel s to povestjo o sinu in materi reči, vaša serca so si že odgovorila, da bi morala biti vžgana tako goreče ljubezni do naše nebeške Matere Marije, kakor je bil vžgan tisti pobožni vojčak do svoje zemeljske matere, da je želel vedno jo ohraniti v spominu. Prepričan sem, da se je tudi v marsikterem izmed vas vzbudila želja po tisti cvetlici, ki ima čudežno moč; noben dan svojega življenja nebeške Matere Marije ne pozabiti in tudi od nje ne pozabljen biti.

In glejte predragi moji kristjani, ki ste se tako obilno tukaj zbirali in pazno poslušali, za sklep teh postnih pridig vam hočem vtergati ter podariti tisto cvetlico, ki vas bo z Marijo sklenila za vselej, ako se sami od nje ne bote ločili. Ni nam je treba daleč iskati okrog, prav blizu jo imamo, v obeh teh cerkvah naše fare raste na oltarjih. Stopite z menoj samo v levo zadnjo kapelo! Tam zagledate na oltarji pod „križem žalostno Mater Marijo z mertvim Jezusom v naročji.“ Toda kje je cvetlica, da si jo bomo terkali za spomin letošnjih postnih pridig?

Poglejte v duhu z menoj sedemkrat prebødeno serce Matere Marije; — to je cvetlica, to je tista spominčica, ki nam presunljivo kliče: Sin moj spominjaj se svoje Matere, ne pozabi mojih bolečin in tudi jes tebe pozabila ne bom! — In pretekli petek nam je sv. cerkev, ko je ob-

¹ cf. Geminger. Marienprediger 1860 pg. 97 sq.

hajala „praznik 7 žalost B. D. M.“ ravno te besede klicala, in ko ga še drugič v letu 3. nedeljo mesca septembra obhaja, nam razodeva, kako serčno želi, da bi mi med skrivnostmi terpljenja Kristusovega, kakor smo jih v teh pridigah premišljevali, tudi žalosti B. D. M. počastili. Zato pa naj bo

a) premišljevanje tvojih bolečin, o Marija, zapopadek danešnje pridige, in

b) sad njen — tvoja ljubezen, ki nas nikdar ne pozabi. — Češčena Marija!

Razlaga.

I. Sv. cerkev je prav modro vravnala, da obhaja praznik 7 žalosti B. D. M. Ker, ako premišljujemo skrivnosti britkega terpljenja Jezusovega, moramo se spomniti tudi njegove matere Marije, ker je tudi ona ž njim vred terpela. Saj Jezusa in Marije ločiti ne moremo, ko mislimo na sinu, se spominjamo tudi na mater. To premišljevanje Marijinega terpljenja je pa tudi Jezusu in prečisti devici zelo prijetna pobožnost. Zato jo sv. cerkev pospešuje ter priporoča vernikom, ker jih je primeroma malo, ki bi Marijine žalosti premišljevali. Saj se je Marija sama zavoljo tega pritožila sv. Brigiti¹ rekoč: „Povsod se oziram, ali jih bom našla, kateri bi bi usmiljenje z mano imeli in bi moje bolečine premišljevali, pa prav malo jih najdem. Zato, moja hči, če jih tudi mnogo mene pozabi; vsaj ti me ne pozabi.“ Zdi se mi, da žalostna Mati Marija s tistega oltarja danes tudi tebi tako kliče, kerščanska duša. „Zato, moja hči, če jih tudi mnogo mene pozabi; vsaj ti me ne pozabi.“ Premišljevatati hočemo torej tudi mi Marijine bolečine, da bo sočutje do Marije prešinilo naše serce.

Prerok Jeremija je bil že zdavno o Mariji napovedal: „Velika kakor morje je tvoja žalost.“ Ako bi vam hotel dokazati, da so se te besede nad njo spolnile, bi vam moral skoro vse življenje njeno popisavati, sosebnost pa se ozirati na njene žalosti, katerih navadno štejemo sedem. — Peljati bi vas moral v tempelj, kjer je Marija svojega 40 dni starega Jezuščeka Bogu darovala ter že pri tej priliki sprejela britko naznanilo od starčeka Simeona: da bo njeno dušo meč presunil (Luk. 2, 35.) — da bi premišljevali njeno prvo žalost. — Spremljevati bi morali potem v duhu Marijo, kako je z nježnim detetom pred Herodom bežala v daljno, egiptovsko deželo in terpela veliko revščino po neznanih krajih — da bi tako premišljevali njeno drugo žalost. — Z njo bi morali v dubu hoditi po Jeruzalemu, kako je s solznimi očmi iskala dvanajstletnega zgubljenega Jezusa cele tri dni — da bi tako premišljevali njeno tretjo žalost. — Pa vse to bi bilo preobširno. Iz morja njenih bo-

¹ cf. Dušna pomoč. V Ljubljani 1877 str. 2.

lečin zajmemo zadnje štiri grenke kaplje ter si jih hočemo bolj ogledati, ker nas ravno oltarna podoba na levi strani tistih zadnjih največih žalost spominja.

II. 4. Ko je bil Zveličar k smerti obsojen, moral je težek križ na rame naložiti in ga nesti na Kalvarijo. Trombe strašno bučijo ter oznanujejo jeruzalemskim prebivalcem bližno križanje obsojenega hudodelnika. Naprej gredo vojščaki in rabeljni z vervmi in orodjem križanja, drugi jim sledijo z biči ter neusmiljeno vdarjajo po smertnoranjenem Jezusu. Kri, ki teče iz njegove ternjevokronane glave in iz razmesarjenega telesa, zaznamnuje pot. Kar nastane votlo šepetanje med množico, ki se zmir narašča, verste se razdeljujejo, nekdo se gnjete med njimi in z otožnim krikom se zgrudi žena k Jezusovim nogam. Mati je, tje k njenemu sinu jo žene serce, zakaj to je njenega otroka zadnja pot, smertna pot, tu serce materno manjkati ne sme — to je Marija, mati Jezusova. Sin si obriše kri iz očes, pogleda milo na njo in zdihne presunljivo: Mati! — Toda rabeljni sunejo Marijo nazaj, jo sramoté in vlečejo z vervmi njenega sinu naprej. Brez glasu se zgrudi mati na zemljo. Kristjani moji, ali ne veljajo tukaj besede prerokove (Threni 1, 12.):

„O vi vsi, ki memo greste po poti, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor je bolečina moja.“¹

O grozoviti rabeljni, o neusmiljeno ljudstvo! Pa tiho . . . pomislite kristjani, ali niste bili tudi vi tisti rabeljni? Kolikrat vas je Jezus srečal v življenji in klical: Glejte mojo ternjevo krono, kako me kervavi, zavoljo va ših nečistih misel, in pogledov jo moram nositi . . . in vi ste zopet šli na tiste kraje in v tiste družbe, odkoder ste se vernili nazaj, zgubivši nedolžnost. — Kolikrat ste slišali vi mladenči in dekleta strašen krik, ki se je izvil iz persi Marijinih zavoljo vaše nepokorščine do starišev, a vi ste jo z nogami sunili od sebe rekoč: Naj se oče žalosté, naj mati jokajo, naj se predstojniki jezé, naj dušni pastirji opominjajo, jes tiste zveze, tistega znanja ne opustim.

Spoznaj torej kerščanska duša, da si ti kriva bolečine tvoje nebeske Matere, ko je srečala svojega Sinu; in če to spoznaš, vprašaj jo z globoko skesanostjo rekoč: „Ali mi še zamoreš odpustiti, o Marija, ali me še rešiti? In ona ti bo odgovorila: „Spomni se mojih bolečin, ne pozabi mojih žalost!“

Ne, ne, o Mati, nikoli nočemo pozabiti tvoje žalosti, radi hočemo na njo misliti, saj vemo, da smo mi krivi tvojega bolestrnega srečanja.

5. Kdo bi bil v stanu popisati vse bolečine, ki jih je skerbna Mati prestala ob križanji svojega Sinu! Slišala je vse udarce, ko so rabeljni z žebli pribijali Jezusove roke in noge, slišala, kako so križ povzdigovali, na katerem je visel njen Sin, slišala vsa sramotenja

¹ Gemminger l. c. etiam quod nonnulla sq.

in norčevanja, ki so njemu in njej veljala. Gledala je, ko je poleg križa stala, tako grozovito razmesarjenega Jezusa, cele tri ure ga je videla kervaveti in neznanske bolečine terpeti. V svoji materni ljubezni pa mu ni mogla in ni smela nič pomagati, ne poljšati terpljenja. Kolika britkost je prešinjala njeno serce, se bere v razodenji sv. Brigite: „Vse Kristusove rane so bile sulice v Marijnem sercu... Tako je stala pod križem polna žalosti, bolj mrtva, kakor živa, prebodena z mečem bolečine.“ S svojim Jezusom je tudi ona vse terpela, na glavi, rokah, nogah, na vsem telesu, da je v resnici mogla reči, kakor pozneje sv. Pavelj: „S Kristusom sem na križ pribita.“ (Gal. 2, 19.) Tako je gledala svojega Sinu umirati in le čudež božje pomoči je, da ni takrat od te žalosti umerla ž njim vred. In zopet so se spelnile besede prerokove:

„Vsa sem polna britkosti (Threni 1, 20.); nasitil me je z grenkostmi, upijanal me je s pelinom.“ (Thr. 3, 15.)

Pa zakaj je Marija tam poleg križa toliko bolečin prestala? Oh to je terpela zavoljo toliko grehov, ki so njenega Sina pribili na križ. Tudi tvoji grehi kristjan so bili meči, ki so ranili materno serce Marijino. Žalovala je že tam pri križu Marija, ker je že v duhu videla naprej, da vse grozno terpljenje Jezusovo, vsa njegova prelita kri bo zastoj za premnogo njenih otrok, da jim bo celo služila v drugi pekel, to je še v večje terpljenje. Spoznala je, da mnogi ne bodo te božje kervi obračali v svoj prid, ampak še celo v svojo potuho, ker bodo vedno zaupali, da jih bo ta kri že še rešila pogubljenja, ter bodo zato še derznejše greševali, tako Jezusa vedno vnovič križali in slednjič nespokorno umerli.

Ali je pa zdaj še za takega zgubljenega grešnika kaka rešitev? Vprašajmo Marijo, kaj nam bo odgovorila! In glejte z materno ljubeznijo, ki tudi najhudobnejšega otroka ne zaverže, mu ona kliče: „Spomni se mojih bolečin, ne pozabi moje žalosti in jes bom tvojemu sercu izprosila gnado, da se bo omečilo in zopet služilo Bogu.“

Če pa je tako, potem hiti z menoj ti ubogi grešnik pred oltar Marijin, zgrudi se pred njo ter jej obljubi: Ne, o mila Mati, nočem pozabiti tvoje žalosti pod križem, ki sem ti jo zgrehi prizadejal; odslej ti jo hočem vzeti ter tebi in tvojemu Sinu živeti.

6. Ko je bil Žveličar na križu umerl, ga proti večeru snameta Jožef in Nikodem ter položita truplo v naročje materi Mariji. Molčé ga sprejme, in ko ga gleda tako na svojih kolenih vsega razmesarjenega, terdega in merzlega — vderó se jej v potokih črez lica solzé na mrtvo truplo ter se zmešajo s sterjeno kervjo. Ali so to tiste oči — zdihne Marija — ki so tolikrat uboge grešnike usmiljeno pogledovale! so to roke, ki so se le k blagoslovu vzdigovale! je to serce, ki je le za-me, za blagor človeštva tolklo? O dragi sin, kakošnega te mi ljudje zopet dajo nazaj! — Ali se nam ne zdi, kakor bi Marija s prerokom prosila (Iz. 22, 4.):

„Odstopite od mene, da se milo jokam; nikar si ne prizadevajte, da bi me vtolažili.“

Ne, vi me ne morete vtolažiti — kliče Marija, ker vi ste krivi teh mojih bolečin; ali povejte mi, niste-li bili vi, ki toliko let niste hoteli poslušati ljubeznivega klica mojega Sinu, ko vas je hotel zbrati, kakor koklja svoja piščeta pod perute — a niste hoteli; in ko ste ga vendar slišali ter se poboljšali, ste pa zopet padli v stare grehe nazaj in vaše poslednje je hujše mimo prvega! Te rane, ta kri, to raztergano telo — so vaši padci, vaše povračevanje v stare grehe nazaj. To ledenomerzlo telo mojega otroka mi je v strašno znamenje, da je v toliko in toliko kerščanskih sercih z mlačnostjo, malomarnostjo, lenobo ljubezen do Jezusa merzla postala, ugasnila. Za svet in njega veselje, da celo za svoje živali imate čuteče serce, a za ljubezen do Jezusa, za moje bolečine pak ste ledeni in neobčutljivi! — In glejte — nam kliče tamkej z oltarja Marija — to je bolečina, ki je prebodla moje materno serce, to je žalost, ko mertvega Sinu deržim na kolenih.

O Marija, pribežališče in tolažba grešnikov, nezaslišano je, da bi bila kedaj grešnika od sebe pahnila, ki se je k tebi zatekel; o ne zaverzi tudi nas zdaj, ko te prosimo odpuščenja. — In zopet nam kličeš: „Ne pozabite mojih bolečin; ker, če jih bote premisljevali, ne bote več greševali.“ Zato pa poklekemo pred tebe ter ti obljubimo, da se bomo spominjali tvojih žalost ter v vsaki skušnjavi ponavljali sklep: Raji umreti, kakor se v grehe povračevati. O sedemkrat prebodeno serce materno, tvojih bolečin se bomo spominjali vse svoje žive dni.

7. Ko sta Jožef in Nikodem Jezusovo telo omila in pomazilila z blagimi dišavami, sta ga nesla v nov, iz skale izsekan grob.

Molčé so šle za njima žene, med njimi Marija. Ko so v grobu vse poravnali, so se ločili od svojega učenika. Zadnja je Marija. Kako bi ne bila žalovala pri grobu svojega ljubega Jezusa, kako britkih solz ne točila, ker grobni kamen je Mariji vse zaperl: njenega Sina, njeno najvišjo dobroto, njeno veselje, njeno življenje, njenega Boga.

Vas stariše, ki ste tu pričujoči in ki ste že videli svoje ljubljene otroke, kako so bili v grob položeni, vas kličem na pričo, povejte, kaj čuti oče, mati, ko zadnjikrat jemlje slovo od svojega deteta, kaj čuti, ko se pokrov truge zapre nad njim, edinim ljubljencem, ko se spusti v černo zemljo in zagrebe s perstjo? — Ali ni, kakor bi se nebo in zemlja rušila nad materjo, ali se jej silno ne kerčijo persi, ali bi se ne dala zagrebsti tudi ona s svojim otrokom? — In tako si morete misliti, kako velika je bila žalost Marijina pri pogrebu Jezusa, njenega edinega Sina. O kako je klicala (Jerem: Thr. 1, 16.):

„Jokam se in moje oko toči solze, ker daleč od mene proč je tolažnik, kateri bi poveselil mojo dušo.“

Toda na dve strani rezoč je bil meč, ki je Marijino serce takrat prebodel. Ena ostrina je bilo zadnje slovo od ljubega Sina, druga pa grehi, ktere je v duhu videla naprej. Kakor je bil Jezus v temen, kamnit grob položen, tako je ona videla veliko kristjanov, kot posnemovalce izdajalca Judeža, kako bodo najsv. Telo njenega Sina polagali v serca, ki so omadeževana z zamočlanimi grehi in polna drugih gnjusob. Hinavske spovedi, božjeropna obhajila, sploh nevredno prejemanje drugih sv. zakramentov, vsi drugi grehi . . . to privabi Mariji solze iz oči, to zdihljeje iz pers — vse to se vzdiguje pred tron božji kakor težek oblak in se vsuje potem za kazen v revah in nesrečah črez človeški rod.

O vi vsi, ki ste kedaj v življenji doprinesli kak tak velik greh, in vi, ki ste po božji milosti prosti ostali, vprašajte pred oltarjem s skesanim srcem Marijo, kako bi jo mogli potolažiti, in ona bo odgovorila: „Ne pozabite mojih bolečin!“

Ne, o Marija, nočemo jih pozabiti; radi hočemo opazovati cvetlico, ki smo si jo tu pri tvoji milostni podobi vtergali; tvoje sedemkrat prebodeno serce, tvoje terpljenje in bolečine hočemo premišljevati; potem je gotovo, da te pozabili ne bomo, pa tudi od tebe pozabljeni ne bomo.

II. a) Ko je tisti vojšček, o katerem sem vam v začetku pravil, prijatelju vse razodel, mu še reče za slovo: Ker moram umreti, prosim vas, storite mi to ljubav. Cvetlica, ktero sem na grobu maternem vtergal z nevarnostjo svojega življenja, je zašita na mojih persih. Obljubite mi, da mi tiste ne bote vzeli od telesa. Ona je vez, ki me z mojo materjo derži, in če bi se imel bati, da bi se raztergala ta vez, bi jes strahljivo umerl. Neznani prijatelj mu to obljubi ter se posloví.

Tudi mi, predragi, si hočemo danes za sklep v duhu vtergati to cvetlico pri Marijini podobi in ta ni nobena druga, kot sedemkrat prebodeno serce tvoje, o Mati žalostna; in od zdaj te hočemo še bolj častiti in v tej pobožnosti tako stanovitni ostati, kakor oni vojšček v ljubezni do svoje matere. Ravno tako se moramo bati pobožnost do Marije opustiti, kakor se je bal on ločiti se od cvetlice, ker je bil prepričan, da bi sicer strahoma umerl. O bodimo tudi mi prepričani, da ta ljubezen do Marije nam bo osladila zadnje uro.

Ko je Peter Pitois drugi dan šel na morišče, in je smertna sodba že odbrana, se med vojaki hipoma raznese glas: cesar pride, to je cesar! In res cesar na konji miga z roko — Petra oprostijo verig in ko ta v cesarji spozna svojega obiskovalca v ječi, se jokaje zgrudi k njegovim nogam. Za svoje prestopke — pravi cesar — pokoril si se dosti. Oprostim te, ker si tako ljubil svojo mater, imenujem te stotnika moje straže, zakaj dober sin je tudi dober, zvest vojšček.

b) Glejte, kristjani, tu imate podobo od družega sadu tiste

cvetlice, katero je vojak zmir hotel pri sebi imeti. Gotovo je v večnosti dobra mati molila za svojega ljubečega sina in mu izprosila toliko milost in čast. Naša boljša mati Marija tudi nas ne bo nikdar pozabila, ako se je bomo mi ljubeznjivo spominjali in posebno njene bolečine radi premišljevali. „Kdor mene najde, bo našel življenje in prejel zveličanje od Gospoda,“ (Pripov. 7, 36.) — se bere o Mariji. Pri teh besedah le pomislite nazaj, kristjani moji, ki ste se poboljšali, ali ni bila ravno iskrica ljubezni do Marije, ktera je še tlela v viharji vaših strast, ni bila mala pobožnost, ktero ste v njeno čast opravljali — ki vam je otela dušno življenje? Ako je bila že tako usmiljena do vas, ko ste jo v grešnem stanu le malo ljubili, koliko bolj vam bo gnade za prihodnost sprosila, gnade v življenji, gnade v smerti!

Kdor premišluje moje bolečine in svoje grehe obžaluje, je rekla Marija enkrat blaženi Veroniki Binaški, tega ne bom nikdar pozabila, pridobila bom mu gnad v obilnosti. In sv. Alfons pripoveduje, da je Marija takim častilcem sosebno 4 gnade obljubila: 1. gnado pred smertjo pravo pokoro za grehe storiti, 2. gnado božje pomoči v skušnjavah, sosebno ob smertni uri, 3. gnado velike pobožnosti k terpljenju Kristusovemu in bogato plačilo zato v nebesih, 4. gnado popolne vdanosti v roke njegove sv. Matere. — Kdor je pa tam, to veste, kristjani, ta je najboljše zavarovan.

c) Mi pa tudi vemo, da Zveličar sam želi, da se podamo pod Marijino varstvo, da si izvolimo njo za mater v vseh okoljščinah svojega življenja; saj nam je to on sam v tužnoslovesnem trenutku pred svojo smertjo kakor zadnjo oporoko zapustil.

Ko se je dober oče na bolniški postelji spravil s svojim Bogom, spodbudno sprejel sv. zakramente za umirajoče; pokliče tako pokrepčan še enkrat mater in otroke, zbere svoje moči in spregovori za slovo še besede: „Mati, pazi mi skerbno na otroke! — Otroci ubogajte radi svojo mater!“ — omahne na postelji in se preseli v večnost.

Tako glejte, ljubi moji, je tudi umirajoči Jezus svojo mater in svoje otroke, odrešeno človeštvo, poklical pred smertno postelj sv. križa, in ljubeznjivejše kakor kedaj kak oče spregovori za slovo: „Sin, glej tvoja mati! — Žena, glej tvoj sin! —“

Ravno v teh trenutkih pod križem, po teh besedah, glejte, je tista čudežna cvetlica, o kateri sem vam pravil, jela zeleneti in se razcvetovati, da je njenega sadu deležno vesoljno človeštvo. O, to je prežlahтни sad Marijinega varstva, kterege ona nikomur ne odtegne, sosebno ne svojim častilcem in tistim, ki njene žalosti radi premišlujejo.

Zato pa, žalostna Mati, danes pribežimo v tvoje varstvo, glej doli na nas uboge Evine otroke; saj je to zadnja želja tvojega umirajočega Jezusa: Ecce filius tuus!

a) Glej, o ljuba Mati, na nedolžne otroke, katerih očetje

in matere obdajajo tvojo milostno podobo ter jih tebi serčno priporočajo. O varuj jim prelepi zaklad nedolžnosti, brani jih pred nevarnostmi, ki jim protijo že od mladih nog, da prinesejo belo oblačilo sv. kersta pred sodnji stol Gospodov!

β) „Glej tvoj sin!“ Ozri se doli, o žalostna Mati, na mladence in dekleta, ki osebno ali duhovno obdajajo tvoj oltar, in podari jim tisto cvetlico, katero je omenjeni vojak tako visoko čisljal, spominčico: da namreč nikdar tebe svoje nebeške Matere ne bodo pozabili, temuč se te vselej spominjali, posebno v skušnjavah in v zalezovanji ter zapeljevanji spačenega sveta; zato da bi ohranili najzlahtnejšo cvetlico na zemlji — sv. čistost. Pazi torej o Mati, na te mlade duše, ne daj jim omagovati v skušnjavah, ne podleči v boji, da bodo tako hrabri na duhovnem polji, kakor je bil oni vojščak na bojnem polji.

Zato pa obljubi danes mladina, preden se ločiš od Marijinega oltarja, da boš, kakor imenovani mladeneč, ljubila iz vsega serca samo eno bitje — in to je Marijo — svojo nebeško mater. Tudi ona ti bo klicala: Sin moj, hči moja, stori svojo dolžnost; varuj svoj največji zaklad! In ako bi moral iti po svetu sem ali tje ter bi se znašel v veliki nevarnosti, vselej se zateci v duhu k podobi matere Marije ter si vtergaj pri njej cvetlico: da je ti pozabil ne boš, pa da tudi od nje pozabljen ne boš. In ko se verneš zopet kedaj, boš lahko brez strahu pokleknil pred Marijin oltar ter boš veselega obraza in z jasnim očesom gledal njeno podobo ter rekel: Mati, glej tvoj sin (hči) je deržal obljubo, s tvojo pomočjo še hranim biser nedolžnosti v svojem sercu ter sem neskončno srečen. Bodi ti serčna hvala za to, o Marija!

γ) „Glej tvoj otrok!“ Najde se med zemeljskimi otroci dosti ubogih sirot brez očeta in matere. Morebiti je tudi tukaj ktera; taka naj ti bo posebno priporočena, o žalostna Mati! — Ko je sv. Terezija slišala, da so jej mati umerli, je padla na kolena pred Marijino podobo in s solznimi očmi prosila Marijo, naj jej bode za naprej mati, ko je zemeljsko zgubila. In zdelo se jej je, kakor bi bila Marija ljubo primignila in od tiste ure je Terezija z Marijo živela v otroški vdanosti. — Marsiktera sirota želiš si še očeta in matere, da bi jim potožila, kako se ti pri ptujih ljudeh slabo godi, kako britko je: ne imeti svojega doma — ali ona dva že počivata v črni zemlji daleč od tebe proč na samotnem pokopališču. Zato pa uboga sirota, stori po zgledu sv. Terezije, pokleknj pred žalostno Mater ter jo prosi, naj te ona v svoje varstvo vzame, in se ne loči poprej, dokler te Marija ne usliši. In koder boš hodila, glej, boš potolažena pred njeno podobo klečala ter rekla: Hvala ti serčna, o Mati moja, ker tako ljubo za me skerbiš ter mi srečo deliš!

δ) Še drugi otroci so, ki so še revnejši, kot najbolj uboga sirota in to so grešniki — nespokorjeni grešniki. Hudo je to — očeta, matere več ne imeti, ali — Boga več ne imeti, to je

silno žalostno. Malo je, zapuščenemu biti od starišev, brez podpor-
nikov živeti na svetu — ali brez Boga biti, od Boga zapuščen ta-
vati po zemlji — to je največje siromaštvo. — O žalostna Mati,
ozri se na te najnesrečnejše svojih otrok. Res je, da so tebe
in tvojega Sina silno žalili; pa spomni se, o Marija, da si ti pod
križem ob veliki uri usmiljenja bila izvoljena v pribežališče
grešnikov: zato oberni svoje milostljive oči na nje ter jim po-
kaži zopet Jezusa, o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica
Marija!

ε) „Glej tvoj sin!“ Pred tvojim oltarjem, o Marija, se znajde
tudi veliko skesanih grešnikov. Iskali so, kot zgubljeni sin,
svojega očeta, in s tvojo pomočjo so ga tudi našli; in s tem pokoj
svoji duši. O Mati stanovitnosti, glej na-nje, da stanovitni ostanejo
in svojih nebes več ne zgube! O ko bi vedno nosili seboj cvetlico
spominčico, ki si jo danes tukaj vtergajo, gotovo bi se nikoli več
ne povrnili v greh!

ζ) Mnogi želijo s pobožnimi verniki Marijo častiti pred njenim
oltarjem — ali to jim ni dano, ker jih tare bolezen ter jih veže na
dom. Vse bolnike priporočam tebi, ker si ti zdravje bolnikov.
Zato se ozri na-nje, olajšaj jim terpljenje, vdihni jim poterpežljivost
in vdanost v voljo božjo.

η) „Glej tvoj sin!“ Marsiktera duša naših znancev še v vicah
zdihuje in terpi silne bolečine. Tudi te duše so tvoji otroci, zatorej,
kakor je Jezus šel pred pekel, da bi duše doli tolažil in razveselil,
zapusti danes tudi ti, o Marija križ, ob katerem sloniš, stopi v vice
in pokaži terpečim svoje milo obličje ter jim naznani rešitev.

θ) „Glej tvoj sin!“ Ti o Marija si stala pri svojem križanem
Sinu, dok je glavo nagnil ter umerl. V bližini take matere je ložej
umreti; zato je tebi Jezus rekel: Glej tvoj sin! Stoj mu tudi v
smerti na strani, kakor si meni stala na strani. Kdo bo prvi zmed
nas na smertni postelji? ti ali jes ali tvoj tovariš? Naj si bo
kdor hoče, stoj mu na strani o žalostna Mati, sprejmi ga v svoje
varstvo.

ι) Da, mi vemo, da ne samo v življenji, ampak tudi v smerti
skazuje one svoja varstvo ubogim Adamovim otrokom; posebno
pa svojim častilcem in premišljevalcem njenih bolečin. — Zato pa
sklenemo danes pred tvojim oltarjem, da te hočemo še bolj častiti
ko doslej, vedno bolj te ljubiti, ker smo spoznali, koliko si za nas
terpela, kako britki meč bolečin je tvoje serce prebodel. Naprotni
sad našega častenja in pobožnosti do Marije, pa bo njena ma-
terna ljubezen, ki nas bo varovala slednji čas.

Sklep.

Kedar pa pride ura, da nas bo kosa smertnega angelja raz
zemlje pokosila in nas bodo žanjci za večno shrambo odbirali, takrat

bo tudi naša zadnja beseda, kakor je bila onega vojaka na bojnem polju vaterlovškem: Mati, zdaj pa pridem k tebi!

K Mariji bomo šli, in ona bo z nami stopila pred večnega Sodnika ter rekla: Ta duša je moje sedemkrat prebodeno serce zvesto častila in me nikdar ni pozabila. Tudi jes je nočem pozabiti; daj jej, ljubi Sin, krono nebeškega veličastva. Amen.

Druga versta postnih pridig.

(Podobe s Kalvarije. Spisal —y— v Ljubljani.)

III. postna pridiga.

(Desni razbojnik — podoba pomiloščenega grešnika.)

„Jezus mu je rekel: Resnično ti povem, danes boš z menoj v raj.“

(Luk. 23, 43)

(Konec.)

Glej, ljubi poslušavec! spolnilo se je, kar sv. pismo zagotavlja, da je usmiljenje božje neskončno. Vresničila se je beseda preroka Joela, ki pravi: „Oberte se k Gospodu svojemu Bogu, ker dobrotljiv in milostljiv, poterpežljiv in velicega usmiljenja je On.“ 2, 13. Vresničilo se je prerokovanje Ecehijelovo (18, 21): „Če pa krivični pokoro dela, naj živi in naj ne umerje, in nobene njegovih hudobij se ne bom spominjal.“ Spolnilo se je, kar je prerok Izaija (1, 18.) zagotavljal, rekoč: „Ako bi bili vaši grehi, kakor škerlat, bodo beli, kakor sneg, in ako bi bili rudeči kakor bager, bodo beli, kakor volna.“ Vresničil se je tudi rek sv. Janeza aposteljna (3, 16.): „Bog je svojega edinorojenega Sinu na svet poslal, da se nobeden ne pogubi, ampak da imajo vsi življenje.“ Kako pa ti, ljubi poslušavec si se mar globokejše pogreznil v pregrehe, kot pomiloščeni razbojnik? So tvoje hudobije večje kot njegove? Si strašnejša dejanja doprinašal, si dalj časa divjal zoper Boga in njegovo postavo, kot on? Ne mislim! In ko bi tudi; naj tudi presega tvoje zadolženje, zadolženje razbojnikovo; naj bo število tvojih smertnih grehov kakor peska v morji in v puščavi, vendar smeš in moraš pri vsem tem upati odpuščenja. Poslušaj, kako piše sv. Ciprijan: „Naj bo tvojih pregreh še toliko, in naj ti bo še tako malo časa v življenje odločenega, in bodi v smertnej uri v še tako hudih stiskah, vedi, da vse jedno še zadobiti moreš prijaznost božjo. Vse, ki se k Gospodu obernejo, sprejme njegova dobrota.“ Čuj še sv. Efrema, ki pravi: „Preden se še ta, ki prosi, dotakne vrat, odpreš mu že ti, o Go-

spod! Preden še pred teboj poklekne, podaš mu že roko. Preden se solzi njegovo oko, napolniš ga že s svojim usmiljenjem. Tvoja ljubezen, polna hrepenenja zveličati nas, pride sama doli do nas.“ Oserči se toraj, ljubi poslušavec zaupaj! verni se k svojemu Gospodu!

II. del.

Kakor resnično je, da grešnik odpuščenje dobiti more, tako gotovo je tudi, da ga le skozi odkritoserčno in resno pokoro doseči more. V zadnji pridigi sem vam, v Kristusu ljubljani! pokazal, kako se je leví razbojnik, čeravno na Jezusovej strani in poškropljen ž njegovo presv. Kervjo, vendar pogubil, zato, ker je do zadnjega trenutka terdovraten ostal. Drugače se je obnašal desni razbojnik.

Že je visel med nebom in zemljo, že ga je spreletaval smertni strah in grozno so se kečile in vile njegove kosti in njegovo oserčeje. A nesrečni še nikakor mislil ni na obžalovanje ali pokoro, temuč je še zaničeval s svojim tovarišem božjega Odrešenika. Že se je pod njegovim križem prepad odperl in iz njega se prikaže zaverženi angelj pripravljen zgrabiti razbojnikovo dušo, kakor hitro se bode ločila iz telesa. Toda zaverženi duh je ne bo dobil, kakor gotovo jo je tudi pričakoval. Čudapoln žark milosti božje šinil je v razbojnikovo serce, in tej milosti se ni vstavljal. Dvignilo se je temno pregrinjalo spred njegove duše in nebeška luč je posvetila v njega. Spoznal je strašne zmote svojega življenja, in brez števila pregreh, s katerimi je od mladosti sem žalil Boga. Za tem spoznanjem prišla je notranja žalost in obžalovanje. Iz dna svoje duše je zaveržel in obsodil vsa svoja slaba djanja. Žal mu je bilo tako, da se je očitno krivega in smerti vrednega spoznal rekoč: „Midva po pravici, ker po zasluženji svojih del prejemava.“ (Luk 23, 41.) Spoznal je skesano svoje zadolženje vpričo sto in sto, ki so stali okoli križa. Poln zaupanja in terdne vere oberne se zdajci k Odrešeniku s prošnjo: „Gospod! spomni se me, kedar prideš v svoje kraljestvo.“ In prošnja je bila uslišana, ker odgovor se je glasil: „Resnično ti povem, še danes boš z menoj v raj.“ Razbojnik je pomiloščen; njegova duša se veseli ter voljno in v spokornem duhu prenaša smertno kazen. Zasramovan in zaničevan, brez vsake človeške tolažbe visi na križu, najhujše muke raztegujejo njegove ude, in vsaka minuta se mu zdi, da se podaljša v večnost. Vendar ostane stanoviten, poterpežljiv in je pripravljen izprazniti še grenkejši kelih bolečin, da zadosti za svoje hudobije. A Gospod je bil ž njim zadovoljen, in kmalu potem, ko je Jezus svojo glavo nagnil, umerl je tudi pomiloščen grešnik preblazene smerti. Nebeški angelji spusté se zdaj z višine doli do križa in nesejo dušo v srečni raj.

Kaj se učimo iz tega? Da moramo delati pokoro, ako hočemo, da nam bo Bog odpustil naše grehe. Da, ljubi poslušalci! pokora nam je vsem potrebna, neizogibljivo potrebna. „Delajte pokoro! ta

klic je ravno tako star na svetu, kakor je greh med ljudmi. Tista ostra beseda, ki jo je Bog Evi govoril, da bode pomnožil njene težave in bolečine, da bode pod moževo oblastjo — tista beseda, ravno tako huda, ki je Adamu veljala: „prekleta bodi zemlja v tvojem delu — tern in osat naj ti rodi — v potu svojega obraza boš kruh jedel, dokler se ne poverneš v zemljo, iz katere si vzet,“ — kaj drugzega je bila ta beseda, nego prva in najostrejša pridiga o pokori, ki jo je imel Bog sam? — „Delajte pokoro in vernite se k Gospodu svojemu Bogu,“ to je bil vedni klic vseh prerokov v starem zakonu.

„Delajte pokoro, ker nebeško kraljestvo se je približalo“, s tem klicem je stopil tudi Jezus Kristus kot učenik med svet. Pokora je bila njegov poglaviten nauk in konečen odmev vseh njegovih besedi in dejanj. In ravno sv. križ ter Jezusova smert ni nič drugega, kakor vedni oznanovalec pokore.

Polnost in moč sv. Duha, katerega so aposteljni prejeli po vnebohodu Jezusovem, razodejala se je najpervič ravno v pridigi o pokori. Ko je sv. Peter, poln sv. Duha, zbranej množici očital, da so umorili Jezusa Kristusa Sina božjega, seglo jim je tako globoko v serce, da so rekli sv. Petru: „Bratje, kaj nam je tedaj storiti? In Peter jim je odgovoril: „Spokorite se, in slehern izmed vas daj se kerstiti v imenu Jezusovem v odpuščanje grehov.“ Ta klic, in ne kak drug, razlegal se je tudi iz ust družih aposteljnov, kamurkoli so prišli. To opominjevanje veje tudi iz spisov vseh sv. cerkvenih očetov. Ta čudapolna beseda napolnjevala je puščave s spokornimi samotarji; samotne izbice s svetimi ljudmi. To edino pot v življenje, to stermsko stezo v nebesa, kaže nam življenje vseh svetnikov božjih.

Kolikor tisuč in zopet tisuč jih mi kot svetnike častimo, vsi, brezizjeme, nastopili so stermsko in težavno pot pokore, da so dospeli do Gospoda. Samo v pokori in skozi pokoro postali so veliki in sveti. Poglejte kraljevega pevca Davida! Dan za dnevom so mu njegovi grehi pred očmi, zato, da jih obžaluje in objokuje. Komu izmed nas ni znana ostra in velika pokora Marije Egipčanke, ki je 40 let v strašnej puščavi objokovala pregrehe svoje mladosti? Poglejte sv. Pelagijo, kako tudi ona britko joka; sv. Afro, s kolikimi mukami očiščuje svoje stare pregrehe! Glejte in stermite nad nezaslišano pokoro, v katerej spokornica Tajda, v ozkej sobici, od sv. Pafnucija zazidana, tri leta zdihuje in še božjega imena izgovarjati ne sme, ampak vedno le kliče: „O ti, ki si me stvaril, usmili se me!“ Poglejte tudi sv. Avguština, prvega učenjaka sv. cerkve! Tudi on zdihuje vse dni svojega življenja in moli k Gospodu rekoč: „Gospod, tukaj žgi, tukaj reži, tukaj peči, tukaj rani, le v večnosti mi prizanašaj!“ Kaj še le sv. Hieronim! Same pokore, samega zatajevanja ga je samo še kost in koža; ves zdelan vzame še težek

kamen, da si tolče na persi rekoč: „Prizanesi mi, o Gospod, prizanesi mi o Gospod!“

Sklep.

Brez pokore toraj za grešnika ni milosti, ni odpuščenja, ni zveličanja vso večnost ne! Ako grešnik pokoro zaverže, ostane jeza božja nad njim in ako v tem stanu umre, pogrezne se „v jezero, kjer žveplo gori.“ In ta, katerega bi bila ena sama solzica rešila, ter ga naredila otroka božje ljubezni, ne more več potolažiti jeze božje s celim potokom solz, in ko bi jih tudi pretakal vso večnost. Ti pa, ljubi poslušavec! kaj boš zdaj storil? Glej, tvoji grehi težé še zmiraj tvojo dušo, a zraven bi pa tudi rad zaslišal iz ust Kristusovega namestnika besede: pojdi v miru, tvoji grehi so ti odpuščeni! Prašam te torej: Si li pripravljen storiti resnično pokoro? Si pripravljen čisto spovedati se vseh svojih grehov? Si pripravljen zapustiti bližno priložnost v greh; poverniti svojemu bližnjemu krivično blago, vzeto poštenje ter dobro ime? Ako si pripravljen vse to storiti, potem blagor tebi in tvojej revnej duši. Urno in nemudno podaj se k pokori in nikar se ne zanašaj na poznejša leta. Gorje mu, ki se izgovarja, češ, saj je tudi desni razbojnik zadnjo uro zadobil še milost odpuščenja. Prav, zadobil ga je, da ne obupaš! Zapomni pa si, kar pravi sv. Avguštín: „Bog je sicer obljubil tvojej pokori odpuščenje, a tvojemu odlašanju ne prihodnjega jutra.“ Amen.

IV. postna pridiga.

(Marija — podoba serčne poterpežljivosti.)

„Poleg križa Jezusovega stala je Marija njegova mati.“ (Jan. 19, 25.)

V v o d.

Ura teme je bila prišla, oblast pekla je imela tedaj zveršiti svoje černo delo: Jezusa, nedolžno Jagnje božje, izročiti grenkej smerti. Preden je pa dobri pastir nastopil to britko pot, imel je spolniti še drugo milo dolžnost: posloviti se od svoje najljubše ovčice, od Marije, svoje matere. Bilo je četrtek v jutro, ko je Jezus še enkrat prišel k njej — prenočil je na Oljskej gori v molitvi — da bi svojej materi zadnjič še pokazal, kako jej je pokoren, kako jo ljubi, drugim otrokom pa dal izgled, kako naj spolnujejo četerto zapoved božjo. Šel je v Betanijo, v Lazarjevo hišo, kjer so Marijo, njegovo mater, ljubeznjivo sprejeli. Tukaj stopi Jezus ponižno pred njo

ter jo prosi, da bi mu odločno dovolila iti v terpljenje. Saj tudi dober sin, dobra hči nič imenitnega brez dovoljenja staršev ne stori. Že pri darovanji v tempeljno je bila Marija zadovoljna, da se njen Sin za nas daruje in prepustila je vso svojo materno pravico do svojega Sina Bogu Očetu. Zdaj pa da tudi svojemu Sinu polno oblast do njegovega življenja ter ga pooblasti terpeti in umreti. Zato je pa tudi zadnji pozdrav tako bolesti poln, slovo tako britko, ločitev tako težka. Saj se nam že solzi oko, ako se za delj časa poslovimo od druzega prijatelja; joka sin, ko zapušča hišo očetovo in potuje v daljni kraj; mati se ne da vtolažiti in solze preлива, ko ločičemu se otroku zadnjikrat poljubuje čelo ali mu podaja roko. Kako britka pa je morala biti Mariji ta ločitev, kako mil zadnji pozdrav, s katerim se je poslovila od svojega Sina.

Zadnjič stoji Jezus pred njo v vsej svojej lepoti, v najbolj čverstej starosti, popolnoma zdrav. Ljubeznjivo je njegovo obličje, mil njegov pogled, veličastno in vzvišeno njegovo obnašanje, ker ga navdušuje misel na imenitno delo, ki ga čaka. Tako zalega, tako častitljivega ga ni videla še nikoli Marija; ne more se ga nagledati, zmiraj v novo povzdiguje svoje oko, ki se vtaplja v gledanji nebeškega obraza. Saj jutri — oh — bo že zginila vsa lepota ž njega in kri bo zatemnela njegov svit. Zato si hoče Marija prav dobro zapomniti njegov lep obraz, da ve in nam lahko pripoveduje — ko bodo gledala spremenjenega — kako strašno hudo je greh, ki še celo božjega Sina tako neznano ogerdi in mu odvzame vso lepoto.

Ura ločitve je tukaj — Oče kliče Sina, terja dariter, ločita se toraj ljubeče Serci! Ko bodo peljali jutri Jagnje na morišče, bosta se zopet videla!

Poglejmo četerto podobo, ki predstavlja: Marijo kot serčno poterpežljivost. Dve reči ste zlasti imenitni na njej:

I. Marijno veliko terpljenje in

II. Njena čudapolna ljubezen do terpljenja.

I. del.

1. Ko so Jezusa Kristusa peljali v smert skozi Jeruzalemske ulice, hitela je tudi Marija v mesto, da bi bila priča vsega terpljenja, ki ga bodo prizadjali njenemu otroku. Koliko bolečin je deviška mati prestala na tej poti, koliko solz je prejokala! Nobenemu se ni smilila, nihče jej ni delal pota skozi gnječō ljudi. Celο tisti, ki so jo poznali, so jo zasramovali ter se jej posmehovali zavoljo njenih solz. Ona, ki usliši vsako prošnjo, ki posuši vsako solzo, ne najde človeka, ki bi imel sočutja ž njo. Vendar ljubezen do njenega Sina, jo navdušuje, ter jej moč daje, da se, čeravno težko, vendar le prerine do Jezusa. A ko ga zagleda, jej skoraj zastane kri v žilah, ker tako strašno zdelanega in raztepenega si nikakor misliti ni mogla svojega Sina. Jezus pa, ta močni Bog, omaga pri pogledu

svoje ljube matere. Živo mu stopi v spomin vsa, skozi 33 let skazana mu ljubezen. Breme težkega križa potisne ga na tla — omagan pade na zemljo — in zemlja se strese, ker te teže svojega Stvarnika še nikoli ni nosila. In trikrat je Marija videla pasti svojega Sina pod križem in vselej je slišala mile njegove zdihljeje, ki so prihajali iz njegovih pers. Kdo si more prav misliti, kar je Marija čutila pri tem pogledu? — Kako previdno ga je nosila kot otroka, kako pobožno je vsaki dan klicala angelje, da bi ga varovali na vseh njegovih potih — in zdaj leži v prahu, ki je že moker in rudeč od njegove kervi.

Enkrat je prišla prav blizu k njemu in objela ga je z najprišerčnejšo ljubeznijo — oh zadnjič v njegovem življenji. Ko so bili prišli verhu kraja mertvaških glav, slekli so silama Zveličarju oblčila ter ga pribili z močnimi žebli na križ. Vsak vdarec težkega kladva razlegal se je glasno tje po Kalvariji, a odmeval je tudi v najčistejšem Serci presv. device! Nimamo besedi, da bi mogli dopovedati bolečine, ki jih je to pribijanje prizadajalo Mariji. Koliko že mati terpi, ako sliši, da zabijajo žreblje v trugo njenega otroka. Toda tu na Kalvariji niso pribijali žebeljev v trugo, ampak v deviško in živo meso Jezusa Kristusa. Bilo je Mariji, ko da zabijajo v njeno lastno meso železne žeblje. In oko jej otemni, roki se tresete, nogi omagate; zgrudila bi se bila, kakor pravi sv. Bonaventura in drugi cerkveni očetje, ko bi je ne bile prestregle sočutne žene, ki so zraven stale, ter jo po moči tolažile. Toda, samo za trenutek bila je v omedlevcih, zavest se jej je takoj vernila in z zavestjo tudi bolečina. Več ni omedlela, ker dobila je moč od zgoraj in prerinila se skozi ljudstvo in skozi vojake prav blizu do sv. križa. Sv. Janez namreč piše: „Poleg križa Jezusovega stala je Marija, njegova mati.“

a) Mi kristjani častimo Marijo kot tolažnico žalostnih, pomoč umirajočih. Ali glejte! Svojemu Sinu pa ni smela biti ni tolažnica ni pomočnica! Kako rada bi bila pomagala svojemu otroku, ter ga snela s križa; kako rada bi ga bila pokrila, njegove rane mu obvezala, in kot usmiljena Samarijanka vlila va-nje olja in balzama. Kako rada bi bila kri vstavila, iz njegove glave potegnila ternje, njegovim žejnim ustom dala piti, njegovo sv. glavo vzela k sebi v narožje ter jo položila na mehko! Saj ni bilo uda, ki ni, samih bolečin, klical po svoji materi. A pomagati mu ni smela, da, še celo požirka merzle vode mu ni smela dati, ko je zdihnil: „žejen sem“ v zadnje znamenje matrne ljubezni. Kakor steber je stala, kakor hrast v silnem viharji; nepremakljiva je morala stati pri kervavej daritvi svojega Sina, da je bila priča njegovega terpljenja. Umiraje je živela, ljubeča terpela, v terpljenji molčala, in molčeča je sklenila svojo daritev ž njegovo daritvijo.

b) Morebiti porečete, ljubi poslušalci! saj se je vendar tudi našlo mazilo za to bolestipolno Marijno serce, in sicer v sedmerih besedah, ki jih je Jezus govoril s križa. Kdor tako misli, ta še ni

skusil kak vtis besede umirajočega naredé na okolistoječe, in naj si bodo še tako ljubeznjive in tolaživne. Za druge ljudi so Jezusove besede pač neprecenljive vrednosti, a ravno beseda, ki je Mariji veljala, bila je ostra pšica, ki jo je sam Jezus nameril v tisto globoko stran Marijnega serca, kamur do zdaj še nobena bolest segala ni. „Žena, glej tvoj sin!“ to je bila Mariji strašna beseda, ki jo je bolj zbodla, kakor na obe strani ostrobrušeni meč! Pri besedi: „žena, glej tvoj sin,“ spolnilo se je Simeonovo prerokovanje v tempeljnu. „Bila je cedra, kakor David pravi, cedra, ki se je na Libanonu prelomila, zavoljo Gospodovega glasu. Postala je puščava v Kadesu, narejena skozi besedo njenega Sina.“ „Žena, glej tvoj sin,“ je rekel Jezus, ko je zagledal s križa svojo mater in učenca. „O Marija“, pravi sv. Bernard, „koliko ti premené te besede! Mesto Jezusa prejmeš Janeza, služabnika mesto Gospoda, učenca mesto učenika, Čebedejevega sina mesto božjega sina, človeka mesto pravega Boga.“ Z besedo „žena“ se je odpovedal vsej pravici, ki jo je imel do svoje matere; in ko je ogovoril Janeza, rabil je zopet lepo besedo „mati“ rekoč: „Sin, glej, tvoja mati!“ S temi besedami pak je izročil Janezu vso prednost ter vse pravice in je dal Marijo v Janezu nam vsem v mater.

c) Menim, da dobra mati največ terpi takrat, ko vidi umirati svojega ljubega otroka. Res, ali je za mater v celem življenji, in ko bi bila tudi sto let stara, britkejša ura, memo te, ko pri smertnej postelji svojega otroka stoji in mu več pomagati ne more? O, koliko solz prelije, kako toži, kako se bori z omedlevco! Ni tukaj med nami nobene matere, ki bi bila že gledala smertni boj svojega otroka? Že več let je morebiti preteklo od takrat, ali vendar še zdaj, ako nazaj pomisli, postane oko solzno in milo se jej stori po otroku. Mislite si pa Marijo, ljubi poslušalci! tudi ona stoji pri smertnej postelji svojega otroka. Njegovo lepo oko je kalno, njegovo obličje blede postalo; komaj že diha in na čelo stopil je merzel pot. Tu stoji Marija in gleda znamenja bližujoče se smerti. Koliko, in kaj je njena duša tukaj občutila! Ako je pa že smert sama popolnoma zatopila Marijo v morje grenkosti, prišle so zraven vendar tudi še druge okoljščine, ki so silno množilo njeno trpljenje. Marija ni zgubila samo svojega Sina, ampak tudi edinega Sina.

d) Velika je žalost, ako nemila smert pobere materi edinega izmed njenih otrok; ako je pa ta edini otrok, na katerega mati stavi vse svoje upanje, vse svoje veselje, o potem je žalost črez vse velika. Zato beremo o Najmlajskej vdovi, da je s solznimi očmi spremljevala svojega edinega sina k zadnjemu počitku. Enako je bilo Mariji. Edini Sin je, ki zdaj v pričo nje umira. S tem Sinom zgubi vse; osamljena stoji še na svetu. Hočeš pa, ljubi poslušavec! še globokejše pregledati vzrok njene žalosti, pomisli, kakošen sin je bil Jezus Kristus. — Dober sin je bil Abelj, dober sin je bil Jožef, dober sin je bil Jonatan, dober sin je bil Tobija — toda, kako črez vse

dober bil je Jezus! Nikdar ni tako častil sin matere, nikoli jej storil toliko veselja, kakor Jezus. Zato ga je pa tudi Marija ljubila z vso močjo svojega deviškega serca, zato je bila njena duša tako rekoč vtopljena v njegovo, zato tudi ni poznala druge tolažbe, drugega veselja, nego samo Njega, in edino le Njega. On jej je bil luč, zaklad, življenje: njeno edino vse. In tega Sina vidi umirati, pa kako umirati? Vidi, da umira kot zasramovanje in zaničevanje ljudi. „Od nog do temena ni nič zdravega na Njem, same rane so, ki niso obvezane, ne z zdravili maziljene, ne z oljem olajšane.“ Vidi ga umirati v bolečinah, kakoršnih še nikoli ni imel kak človek. Kaj je pri tem terpelo usmiljeno materino serce! Sv. cerkveni očetje pravijo, da je bila le po čudežu obvarovana, da se ni zgrudila pri križevem znožji.

(Konec prihodnjič.)

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. Nepomucky Ad., bivši fajmošter v Zweinici, je imenovan za pregledovalca cerkvenih računov. Faro pri D. M. na jezeru bode začasno oskerboval dosedajni ondotni č. g. kaplan Kraut Val., njemu pomaga č. g. Petek Fr. mestni kaplan v Pliberku. Za provizorja je v Paternion prestavljen č. g. kaplan Ganglmayer Jože iz Št. Andraža. — Nenadama je v Celovec po strunah priletela novica, da so fajmošter Černic pri Fari D. Mariji na jezeru naglo umerli. Rajni so bili rojeni dne 6. nov. 1820 v Pliberški fari; posvečeni v mešnika dne 1. avgusta 1845; postavljeni so bili za kaplana v Doberloves, kjer so delali do konca julija 1851. Potem so bili poklicani za stolnega kaplana v Št. Andraž, in odtod 1. avg. 1856 postavljeni za fajmoštra v Globasnico. 1. majn. 1878 so nastopili veliko faro D. Marije na jezeru, kjer so pastirovali do smerti 22. marca 1882. Umerl je tudi č. g. fajmošter Jergič Lenart v Št. Paternionu. R. I. P.

Lavantinska škofija. Č. g. dekan Mikuš Fr. je postal nadžupnik v Konjicah, č. g. Mraz Tom. župnik v Vozenicah, č. g. Trafenik F. v Skalajah, č. g. Heržič Jož. na Spodnji Polskavi, č. g. Janžek Slav. pri sv. Martinu nad Laškem, č. g. Rat Fr. pri sv. Lorencu na Drav. polji. Za provizorja sta postavljena č. g. Cilenšek Bl. v Zagorji in Šijanec Veks. pri sv. Martinu v Rožni dolini. Prestavljeni so č. g. kaplani: Cizej Fr. na Sladkogoro, Fekonja J. v št. Pavelj pri Preboldi in Slavič J. k sv. Lovrencu v puščavi. — Umerl je č. g. župn. Žohar. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Č. g. Urbanija Lor. je dobil faro Žalino. Č. g. Puc A. je nastopil svojo službo na gradu v moški kaznilnici, č. g. Kregar Fr. pa svojo kaplanijo pri sv. Jakobu v Ljubljani. Č. g. Tramte Ant. gre za kaplana v Dobrepolje.